

balık ve balıkçılık

CİLT : XXIII

SAYI : 2

NİSAN 1975

Kuruluşu : 1959

ET ve BALIK KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

BALIKÇILIK VE SU KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Balık ve Balıkçılık

EBK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
BALIKÇILIK MÜESSESİ
TARAFINDAN İKİ AYDA
BİR YAYINLANIR

CİLT: XXIII SAYI: 2
NİSAN 1975

İmtiyaz Sahibi:
EBK Genel Müdürlüğü
Balıkçılık Müessesesi
Müdürlüğü

Sorumlu Yayın Müdürü
ORHAN KARAATA
Yayın Kurulu
NİHAT UÇAL
TURGUT ÇANKAYA
AYHAN ERTEKİN

İdare Yeri:
EBK Balıkçılık Müessesesi
Müdürlüğü
Beşiktaş - İstanbul Tel: 46 30 50

Yazılarda belirtilen görüşler
yazarların kişisel düşünceleridir.
Gönderilen yazılar, yayın
kurulumuz tarafından incelenir,
uygun bulunanlar basılır.

Fiatı: 5 TL.

Abone Şartları
Yıllık 30 TL. Harice 60 TL.

İlan Fiatları
Pazarlığa tabidir.

Tartıp, Dizgi Baskı ve Cilt
DİLEK MATBAASI — İstanbul
Telefon. 26 63 78

İÇİNDEKİLER

KARİDES ÜRETMECİLİĞİ
Biyolog Cenap OKUTAN 1

BALIK UNUNUN TAVUK ÜRETİMİNDEKİ YERİ ÜRETİM
ARTTIRICI NİTELİKLERİ
Yük. Mühendis Nihat GÖKÇE 7

BİR MİLLİ PARK ÖNERİSİ: (Trakya Alabalıklarının
Korkunç Dramı)
İbrahim BİLGE 17

GIDA - TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞINDAN :
(Su Ürünleri Avcılığını Düzenleyen 1975-1976 Av Mevsimine
ait 3 No.lu Sirküler)
Balık ve Balıkçılık 23

AKDENİZ BALIKÇILIK GENEL KONSEYİNİN ONİKİNCİ
TOPLANTISI — I —
Şadan BARLAS 29

KÜÇÜK ANSİKLOPEDI
Nihat UÇAL 39

HABERLER
Balık ve Balıkçılık 41

KAPAK RESMİ :

Trakya Alabalıklarının yaşadığı YENE SUYU ve bir
amatör balıkçı. (Fotoğraf: İbrahim Bilge)

B.T.: 28.4.1975

KARİDES ÜRETMECİLİĞİ

I — EKOLOJİSİ (Çevre ile olan münasebetleri):

Karidesler ılık akıntılarının olduğu yerlerde yaşamayı severler ve genellikle küçük koyların iç kısımlarında bulunurlar. Gel-Git'in (Med-Cesir'in) etkisi görülebilen körfezlerin iç kısımlarındaki kum yataklarında daha küçük karidesler bulunur. Bu karidesler büyüdükçe daha derin sulara gitmeyi isterler. Yazın genellikle sığ sularda bulunurlar. Kışın daha derin sulara giderler ve kendilerini kumların içine gömerek hareketsiz kalırlar kış mevsiminde yakalanmaları az olduğu için pazar fiyatları yüksek olur.

Karideslerin yemlerini geceleyin arama alışkanlığı vardır. Yumurtlama süreleri oldukça uzundur. Olgunlaşmış (döllene hazır) yumurta taşıyan karideslere en erken mart ayından en geç eylül ayına kadar iç denizlerde rastlanabilir. Hazirandan Ağustos'a kadar olan süre en fazla hayati aktivite gösterdikleri devredir. Ekolojik açıdan en küçük tipi dişisi 15 cm. erkeği 12. cm. civarındadır. Çiftleşme dişideki dış kabuğun soyulmasından sonra erkek ve dişi çok sıkı yapışarak etrafta birlikte yüzerlerken geceleyin olur. Yumurtlama da geceleyin olur. Yumurtlama üç-dört dakika sürer yumurtalar vücudu terk eder etmez döllenme olur. Yumurtaların özgül ağırlığı deniz suyununkinden biraz daha büyüktür.

II — ÇEVRE VE ÜRETME SAHASININ DÜZENLENMESİ:

A — Uygun yerin seçimi:

Karides üretmeciliğine doğal şartlar çok tesir eder. Onun içindir ki en uygun çevreyi seçmek ve daha sonrada havuzların düzenine çok dikkat etmek önemlidir.

Cenap OKUTAN

İstanbul Denizcilik ve
Su Ürünleri Meslek Lisesi
Su Canlıları Üretme Bölümü Şefi

Karides yetiştiriciliğine uygun bir çevre aşağıdaki şartları taşımaktadır.

1) Havuz inşa edeceğimiz zeminde temiz kum olmalıdır.

2) Yaz rüzgârlı ve serin, kış mutedil olmalıdır.

3) Sahil çizgisi derin ve temiz olmalı, bir açık denize doğru olmalı, yakınında büyük bir nehir veya suyun kirlenmesine sebep olacak başka şeyler bulunmamalıdır.

4) Günlük med-cezir olayında suyun yükselme ve alçalması arasındaki fark ya çok fazla ya da çok az olmalıdır.

5) Yetiştirme sahasının yakınında karides için temiz ve ucuz bir besin kaynağı bulunmalıdır.

6) Bölgede ulaşım kolay olmalıdır.

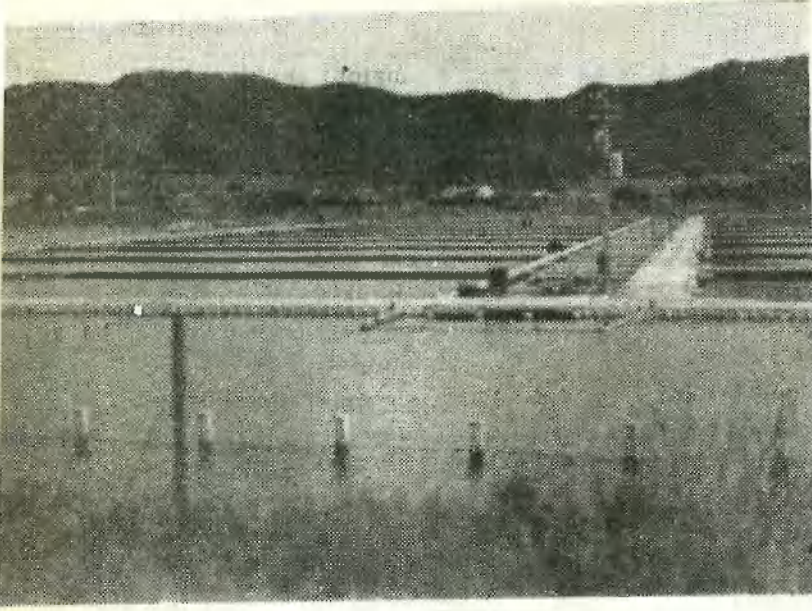
Şekil 1'de bazı karides yetiştirme merkezlerinin havuz sahası ve bunun yer özellikleri görülmektedir.

B — Üretme Havuzunun Özellikleri:

Havuzlar genellikle sığdır. Derinlikleri 60 cm. ile 180 cm. arasında değişir. Zemin düz kumludur. Karides yetiştirmek için çoğu zaman eski bir tuz havuzu veya kumlu bir koy kullanılabilir. Şekil: 2'de göl şeklinde büyükçe bir karides yetiştirme havuzu görülmektedir.

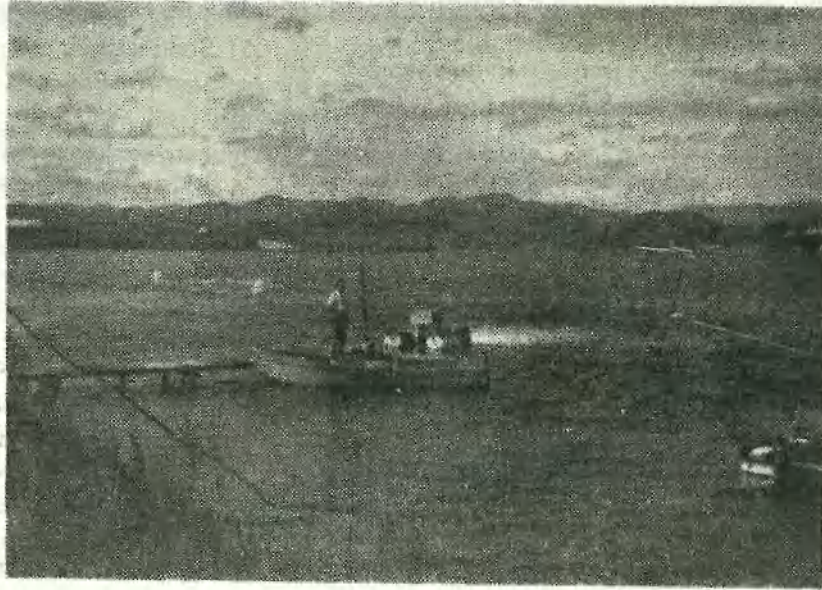
Üretme havuzlarında deniz suyunun içeri girmesi dışarı akması için bir kapak vardır. Denizden gelen dalgaların meydana getirdiği kuvvet kapağı iter su havuza girer. Veya suyu değiştirmek için pervaneli

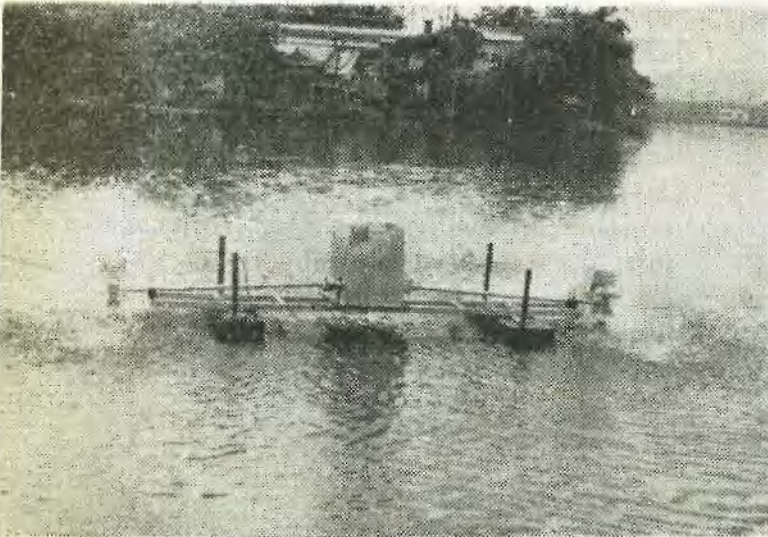
(Şekil: 1)

**Karides
yetiştirme merkezinde
muhtelif gayeler
için kullanılan
havuzların
görünüşü.**

(Şekil: 2)

**Göl şeklinde
karides
yetiştirme
havuzu**

Şekil: 3

**Karides
havuzlarında
suyun
oksijenlendirilmesi**

(Havuz Suyunun özel bir
tertibat ile oksijenlendirilmesi:
Pervane şeklindeki kanatların
süratle dönmesi suyu havalandırıyor.)

motor kullanılabilir. Şekil: 3'de suyun havalandırılması için kullanılan ve pervaneleriyle dönerek suyu havaya fırlatarak çalışan bir oksijenlendirme motor sistemi görülmektedir. Bahsedilen her iki yolda ekonomiktir ve işe yarar.

Şekil: 4'de karides yetiştirmeye yarayan bir işletmenin tesis plânları görülmektedir. Buradaki üç havuzdan ikisinde bir iç kapak onun tam karşısında da bir dış kapak vardır. Bu suretle su havuzdan geçebilir. Bu şekilde havuzun en uzak tarafındaki su da harekete zorlanmış olur. Şekil: 5'de dipteki iç ve dış kapakların yüksekliğinin med-cezirin yüksekliğiyle olan ilgisine bir örnektir. Bu tip bir havuzda suyun yüksekliği yaklaşık olarak 130 cm. olarak muhafaza edilir ve med-cezirin etkisiyle dış denizden gelen su bu seviyenin üstüne çıkınca iki kapakta derhal açılır. Böylece havuzdaki su akmağa ve değişmeye zorlanmış olur. Suyun içeri alınması ve dışarı akıtılması için içinde sadece bir tek kapak bulunan havuzda havuz suyunun seviyesi belirli bir derinlikte tutulur. Ve cezir (gitme) zamanında kapak açılır, havuzdaki su seviyesi yaklaşık olarak 30 cm.'ye kadar düşer. Sonra kapak kapanır. Daha sonra med (gelme) zamanında kapak içeriye suyun dolması için tekrar açılır. Böylece bu kuvvet havuzdaki suyun değişmesini ve su seviyesinin de tekrar ilk seviyeye gelmesini sağlar. Suyun devri için gel-git'deki bu yükselme ve alçalmalara bağlı olan bu tip bir havuzda gel-git arasındaki fark çok az olduğunda suyun yenilenmeside çok az olacağından bazı hallerde 2-3 gün havuzun suyunu değiştirmek mümkün olmayabilir.

Havuzdaki zem'in yatağı için demir cevheri ihtiva eden koyu kumdan kaçınılmalıdır. Kum açık renkli biraz kırmızı Okyanus tipi olmalıdır. Karidesin rengi kumun renginden yemin çeşidinden etkilenir. Pazarlarda kırmızı renkli, bariz belirgin çizgili karidesler kıymet kazanacağı için yatağa en uygun cins kumun seçiminde dikkatli olmak çok önemlidir.

III — KARİDES LARVASININ YETİŞTİRİLMESİ :

A — Sutankı İnkübatör (Kuluçkalık):

İnkübatör olarak kullanılan su tankları yumurtada n yavru çıkarmak için kullanılır. Bunlar betondan yapılırlar. Uzunca olurlar ve dikdörtgen biçimindedirler. Su tankının uzunluğu doğu batı yönündedir. Tankın derinliği yaklaşık olarak 2 metredir.

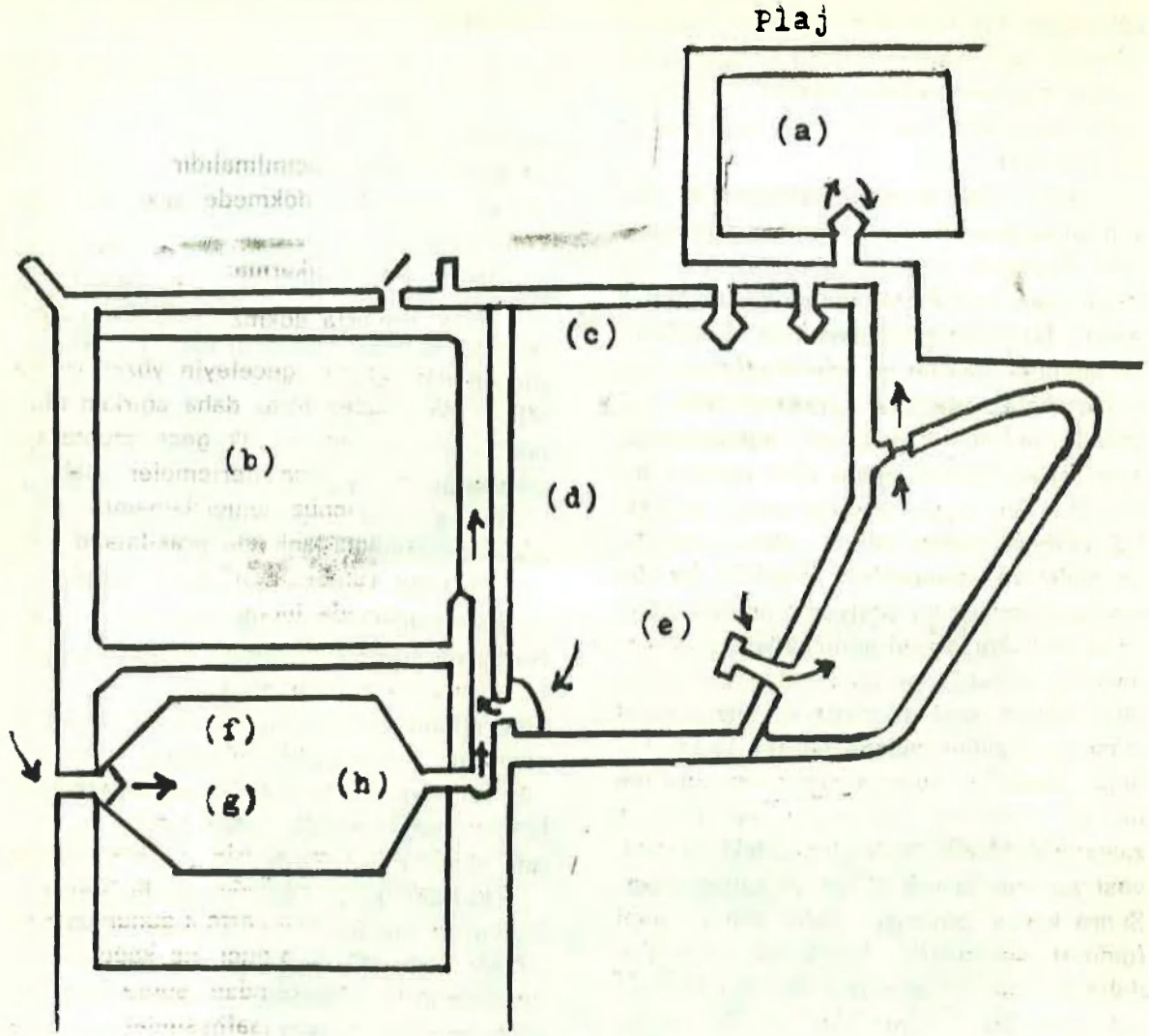
Araştırma gayesi için kapasitesi 1-3 m' olan su tankları kullanılırken iş gayesi (üretmecilik gayesi) için yapılanların kapasitesi 200 m' olur. Tankın içine deniz suyu pompalanır. Günlük hava ve iklimin yavru çıkmasına direkt etkisi vardır. Bu sebepten coğrafi şartları daima göz önünde bulundurmak zorundayız.

Bir yıllık karides yetiştirmek için, yavru karidesler toplanır ve havuzlar içinde Haziranın başından sonuna kadar bekletilir. Yavru karidesleri Nisan veya Mayıs'ta elde edebilmek için suyun sıcaklığı 28 C° civarında tutulmalıdır. Sıcaklık kontrolünün en elverişli şekilde düzenlenebilmesi bakımından elektrikle suyu ısıtma en uygun olanıdır.

Karides kültüründe suyu havalandırmanın da önemli bir yeri vardır. Şekil: 3'de bir elektrik motoru ile çalıştırılan iki pervane iki ayrı tarafta su içinde dönerek suyu havalandırmakta olduğunu yukarıda izah etmiştik. Bu şekil havalandırma tertibatı hem rüzgârlama miktarı hem de dayanıklılık bakımından bir kompresörden daha iyidir.

B — Yumurtlama için olgun karidesler seçimi:

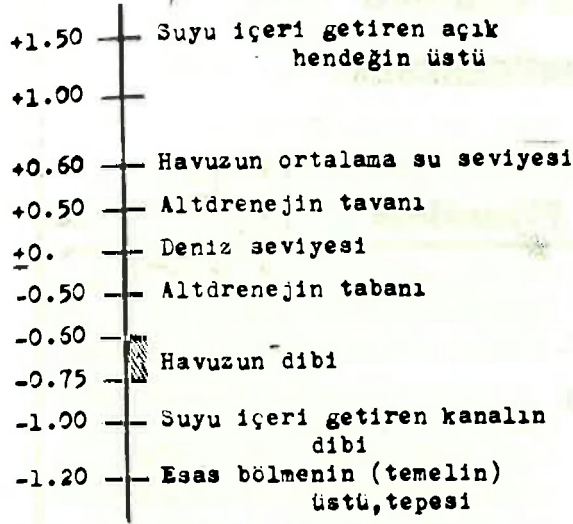
Yumurta almak için doğal şartlar altında olgunlaşmış dişi karidesler kullanılır. Tohum (yumurta) almaya elverişli dişi karidesleri seçerken görünür yara ve beresi olmayan daha canlı ve parlak olanlarını ayırırlar. Ayrıca karidesin şeffaf tarafından bariz bir şekilde görülen yumurta kümesinin gür ve koyu yeşil olduğundan emin olmak isterler. Seçilen karidesler derhal

Şekil: 4

KARİDES ÜRETME ÇİFTLİĞİNDE HAVUZ PLÂNLARININ GÖRÜNÜŞÜ:

- a — Suyu hem içeri hem dışarı alan savak (Alanı: 53.000 m²)
- b — İslah edilmiş arazi — Kara parçası
- c — Suyun içeri alındığı kapı (kanal)
- d — Üretim havuzu
- e — Savak suyunu götüren kapılar
- f — Kışlık tohumlar için havuz (Alanı: 40.000 m²)
- g — Suyu içeri getiren kanal
- h — Suyu dışarı götüren kanal.

Şekil: 5

Karides yetiştirme havuzunun bazı özellikleri

içine serinletilmiş testere talaşı doldurulmuş karton kutular içine doldurulurlar. Veya gemiye nakledileceklerse canlı balık konan su tanklarına konurlar. Yakalandıkları aynı gün yavru çıkarma merkezine geri getirilirler ve akşamına da yavrulama havuzuna konurlar. Seçmeden sonra gebe karidesleri balık havuzlarında bir veya iki ge-

ce bırakmaktan kaçınılmalıdır. Çünkü bu durum, yumurta dökmede aksi tesir yapar.

C — Yavru çıkarma:

I — Yumurta dökme:

Yumurta dökme, geceleyin yüzerken ve yumurtalar sudan biraz daha ağırken olur. Eğer yumurta dökme ilk gece muntazam olmazsa ikinci gece ilerlemeler olabilir. Fakat sadece henüz yumurtlamamış karidesler yavrulama tankında bırakılmalıdır. Birinci geceki yumurtalarla ikinci geceki yumurtalar arasında hiçbir fark yoktur. 25-28 C° arasında sıcaklığa sahip suda yumurtlamadan 14-15 saat sonra yumurta nauplii olur. Bu larvaların dışardan beslenmeye ihtiyaçları yoktur. Bunlar besin keselerini emerek dış tabakayı atmaya ve başkalaşım safhalarını geçirmeye devam ederler. Dış tabakayı atmaya tekrarlarlar. Bu tekrarlar ve değişimler yumurtlamadan 20-35 saat sonrasına kadar, bazen de ertesi günün gecesine kadar sürer ve altıncı dış kabuğun soyulmasından (atılmasından) sonra Zoea haline gelirler. Nauplii safhasındaki larvalar bacaklarını ileri ve geri hareket ettirerek fasılalarla yüzerler. Yaklaşık olarak yumurtaların % 50-80'ini nauplii haline gelir. Bu safhada ölüme çok seyrek rastlanır.

(Devam edecek)

ET ve BALIK KURUMU
BALIKÇILIK MÜESSESESİ

Yurt içi ve Yurt dışı Piyasalara

- TAZE - DONMUŞ BALIK
- BALIK YAĞI - BALIK UNU

Perakende Satış Mağazalarında

- TAZE BALIK
- TEMİZLENMİŞ PAKETLENMİŞ DONMUŞ BALIK
- BALIK MAMÜLLERİ

SATIŞLARI YAPMAKTADIR

**Soğuk Depolarımız Halkımızın
Hizmetindedir**

Satış Mağazaları

ANKARA : SIHHİYE — KAVAKLIDERE

İSTANBUL : KADIKÖY — PANGALTI

Balık Ununun Tavuk Üretimindeki Yeri

Üretim Arttırıcı Nitelikleri

Son istatistiklerden, ülkemizde yetiştirilen tavuksayısının 30 milyonu aştığı saptanmıştır. Hayvan başına 120 gram normal, amino asitlerce dengelenmiş yem verildiği kabul edilirse, Türkiye'nin yılda 1.314.000 ton tavuk yemi üretimine ihtiyacı olduğu meydana çıkar.

Halen ülkemizde tavuk yemlerinin % 3'ü özel teşebbüs, kalanı resmi kuruluşlarca olmak üzere üretilen yem miktarı ihtiyacın ancak % 10'una çıkmaktadır. Yem Sanayii TAŞ bütün fabrikalarında toplam olarak 82.535 ton yem üretmiştir.

Yukarıdaki açıklamalar göstermektedir ki:

1 — Tavuk üretiminin % 10 u normal kaliteli yemle beslenmekte artan % 90 miktarı yem kalitesi olmayan ilkel maddelerle beslenmektedir.

2 — Bu durum, tavuk üretiminde gerek et gerekse yumurta veriminin düşük olmasının nedenini teşkil etmektedir. (Yılda tavuk başına 48 yumurta) gibi.

3 — Ülkemizin yem konusunda üretim açığı vardır, ve bu kapasitenin doldurulması büyük önem taşır.

Yukarıda açıklanan nedenlerden hareketle firmamız DEMAS SU ÜRÜNLERİ SANAYİİ VE PAZARLAMA A.Ş. Ülkemizin su ürünlerini değerlendirme yoluna gitmiş, balık unu gibi üstün besleyici nitelikleri ilerde açıklanacak olan kıymetli bir ana yem maddesini, tavuk üreticilerinin faydasına sunmuştur. Böylece, hem ülkemizin yem ihtiyacında büyük bir boşluğu doldurmuş olmak ve hemde üretimin ileri devletler seviyesine çıkarılmasına yardımcı olmak inancından kıvanç duymaktayız.

Nihat GÖKÇE

Yük. Mühendis

Demas A.Ş. Teknik

Müşaviri

HAYVAN YEMLERİ :

Karma yemler, tüm besinlerin dengeli bir şekilde karıştırılması ile yapılan, hayvanların gerek yaşantılarını sürdürmeleri ve gerekse kendilerinden beklediğimiz ürünleri en verimli bir şekilde üretmelerini sağlayan maddelerdir. Besinler 5 ana gruba toplanır.

- 1 — KARBONHİDRATLAR
(Enerji sağlar)
- 2 — YAĞLAR
(Yedek enerji)
- 3 — PROTEİNLER
(Büyüme maddesi, Et yapan unsur)
- 4 — MİNERALLER
- 5 — VİTAMİNLER

1. KARBONHİDRATLAR :

Nitrojensiz hülâsalar ve lifler olarak ayrı iki gruba ayrılırlar. Karbon, Hidrojen ve oksijen'in çeşitli bileşimlerinden oluşan karbonhidratlar, doğanın en bol organik maddeleridir ve bitkilerde sellüloz, nişasta ve şeker stokları olarak bulunurlar. Beslenmede karbonhidratların görevi, canlının ihtiyacı olan enerjiyi sağlamaktır. 1 gr. Karbonhidrat oksitlenme sonucu 4 kalori enerji verir. Canlının yaşamı için gerekli enerjinin karşılanmasından sonra geriye kalan karbonhidratlar, şayet barsaklarda emilebilmişlerse, yağlara dönüşür ve stok enerji olarak saklanırlar.

2. YAĞLAR

Yağlar normal sıcaklıkta katı halde bulunurlar. Karbonhidratlar gibi Karbon, Hidrojen ve Oksijen'den oluşurlar. Yoğunluklarının yüksekliği ve çözülmeye mukavim oluşları nedeniyle yağlar, stok enerji olarak saklanırlar. 1 gr. yağ 9 kalori enerji verir. Ekseri bitki tanelerinde az miktarda bulunurlar. Bu yüzden çiftlik hayvanları için önemli bir besin maddesidirler.

3. PROTEİNLER:

Beslenmenin en önemli unsuru olan proteinler, amino asitlerin çeşitli bileşimlerinden oluşurlar. Karbonhidratlar ve Yağlardan farklı olarak Karbon, Hidrojen ve Oksijen'e ilâveten bünyelerinde % 16 oranında Nitrojen ihtiva ederler. Hayvanların büyüme dönemlerinde yeni hücreleri oluşturan, bu dönem sonunda yıpranan hücreleri yenileyen tek besin maddeleridirler. Ayrıca Nitrojen ihtiva eden tek besin grubu olmaları nedeniyle de, canlıların dışkı, üre ve terleme yoluyla sürekli olarak kaybettikleri nitrojeni tekrar geri alabilmeleri için vazgeçilmez beslenme unsuru olarak kabul edilirler. Proteinler hazım esnasında kendilerini meydana getiren amino asitlere parçalanırlar ve kan dolaşımı yoluyla vücudun her noktasında taşınarak hücrelere ulaşırlar. Burada amino asitler, gereken oranlarda tekrar senteze uğrar ve hücre için gerekli proteinlere dönüşürler. Amino asitlerin proteine dönüşmesinde ya hep, ya hiç kanunu geçerlidir. Diğer bir deyimle, proteini oluşturmak için gerekli amino asitlerden biri hiç yok veya gereken miktardan az olarak bulunuyorsa, protein sentez edilemez veya az miktarda olan amino asit ne kadar mevcutsa o kadar sentez edilir ve geriye artan amino asitler ya enerjiye dönüşür ya da yağ olarak stok enerji şeklinde saklanırlar. Gerekli olan miktardan az bulunan bu amino asitlere, **sınırlayıcı amino asit** denilmektedir. Geviş getiren hayvanlar, kendileri için gerekli bütün amino asitleri sentez edebilirler. Ancak insanlar,

kümes hayvanları ve diğer hayvanlar bazı amino asitleri sentez edemezler. Dolayısıyla bu amino asitleri beslenme yoluyla dışarıdan almak zorundadırlar. Bu amino asitlere, **elzem amino asitler** denilir. Kümes hayvanları için elzem olan amino asitler 11 adet olup önemlilik sırasına göre Lysine, Methionine, Cystine, Leusine, Isoleusine Valine Threonine, Phenylalanine, Tryptophane, Histidine ve Arginine'dir. Proteinler, et, süt yumurta ve BALIK gibi hayvansal besinlerde bulunurlar ve Karbonhidratlara kıyasla oldukça pahalı besin maddeleridirler.

4. MİNERALLER :

Hemen hemen vücudun her kısmında kullanılmasına rağmen bilhassa kemik, diş ve gaga gibi sert kısımların yapısında fazla miktarda bulunur. Kanın büyük bir kısmını oluşturur. Kalp atışlarını dengeler. Hayvan hastalıklarının bir çoğunda bilhassa kansızlık, hazım güçlüğü ve bazı tip felçlerde bir veya birkaç gerekli mineral eksikliğine raslanır.

5. VİTAMİNLER:

Asıl fonksiyonları tam olarak bilinmemekle beraber, hayatı idame, büyüme ve üreme faaliyetlerinde katalizör rolü oynadıkları bilinmektedir.

Bütün çiftlik hayvanlarında, hatta insanlarda, büyüme canlılık, genel olarak sağlık, beslenme yoluyla alınan maddelerin ihtiva ettiği proteinin kalite ve miktarına bağlıdır. Proteinler, gövdeyi meydana getiren parçalarla, adaleleleri oluşturan ana elemanlardır. İyi bir beslenmede, protinlere ek olarak, iskeletin esas yapısını meydana getiren mineraller ile vücudun kimyasal reaksiyonlarını kontrol eden vitaminlere ihtiyaç vardır.

Balık, gerek taze olarak, gerekse un şeklinde, yukarıda belirtilen üç ana besin grubunu sağlayan dünyada mevcut en iyi kaynaktır. Balığın un haline getirilmesi, yem sanayiinde iki büyük avantaj sağlamıştır.

1) % 70 e yakın miktarı su olan balığın, ağırlığı azaltılmış ve böylece nakliye kolaylığı ve ucuzluğu sağlanmıştır.

2) Balık çok çabuk bozulan bir besin maddesidir. Bu da mevcut bakterilerin kolayca çoğalmaya elverişli nemli ortamı bulmasından ileri gelir. Bu nedenle, özel muhafaza tedbirleri, soğuk depolara ihtiyaç gösterir. Halbuki un haline getirilen balık, oda sıcaklığında ucuz kaplar veya çuvallar içinde kolayca muhafaza edilir ve pahalı olan frigo nakliyyeye gerek göstermez.

Balık unları, ortalama olarak % 65 protein, % 16 mineral, % 7 yağ, % 7 nem, % 3 karbonhidrat ihtiva ederler. Balık ununda bulunan vitamin B kompleksi ile kalsiyum ve fosfor miktarları aşağıda gösterilmiştir:

Thiamine	: 0.44 mg/kg
Riboflavin	: 5.95 "
Pantothenic asit	: 9.26 "
Niacin	: 62.17 "
Cholin	: 2965.17 "
Vitamin B ₁₂	: 172.40 "
Kalsium	: %6.80
Fosfor	: %3.70

BALIK UNUNDAKİ AMİNO ASİTLER — (Yüzde olarak)

A — ELZEM AMİNO ASİTLER

1. Lysine	: 6.0
2. Methionine	: 2.1
3. Cystine	: 1.4
4. Leusine	: 5.1
5. İsoleusine	: 2.4
6. Valine	: 3.8
7. Threonine	: 2.7
8. Phenylalanine	: 2.8
9. Tryptophane	: 0.8
10. Histidine	: 1.5
11. Arginine	: 4.0

B — ELZEM OLMAYAN AMİNO ASİTLER

12. Glycine	: 4.3
13. Tyrosine	: 1.7

14. Alanine	: 4.1
15. Aspartic Acid	: 6.2
16. Glutamic Acid	: 8.7
17. Proline	: 2.3
18. Serine	: 3.6
Diğer	: 1.5
	65.0

TAVUK YEMLERİ VE BALIK UNU :

Tavukçulukta hayvanlar için gerekli olan proteinler, taneli yemlerden (Hububat), bitkilerden (Yonca), kan ve kemik unları ile Balık unundan karşılanmaktadır.

Kümes hayvanlarında iyi bir büyüme hızı canlılık, en fazla et üretme ve genel sağlıklı olma şartları ancak iyi bir amino asit dengesi sağlanmış yemleme ile mümkündür. Tablo 1 de görüldüğü gibi taneli yemler gerek amino asitler, gerekse protein miktarı bakımından fakirdir. Yine taneli yemlerde temel amino asitlerden 3 tanesi eksiktir. Bunlar Lysine ve 2 sülfürlü amino asitler yani Methionine ve Cystine'dir. Sadece taneli yem verilen kümes hayvanları yukarıda belirtilen özellikleri kazanmak için amino asit ve proteince çok zengin olan balık ununa kıyasla çok fazla miktarda mısır yemelidir. Soya fasulyesi az miktarda Lysine ve Tryptophane ihtiva ettiğinden, taneli yemlerden daha iyidir. Fakat Methionine ve Cysine miktarı azdır. Susam ve ayçiçeği unları son yıllarda artan bir şekilde yem sanayiinde kullanılmakta ise de, bunlar da sülfürlü amino asitlerce zengin olmakla beraber, Lysine miktarı azdır. Balık ununu bütün bunlara üstün kılan unsur ve çabuk artan bir şekilde kullanılmasının sebebi, bütün bu amino asitlerce zengin olması ve tavuk etinin amino asit kompozisyonuna % 96.18 gibi yüksek bir oranda uyum sağlanmasıdır. (Tablo 2) En büyük avantajı ise, tane yemlerinde bulunan ana besleyici maddeleri çok az bir miktarının karşılamasıdır.

Başka bir deyimle 1 Kg. BALIK UNU; 24 Kg. MİSİR UNU, 10.5 Kg. YULAF UNU, 12 Kg. ÇAVDAR UNU 11 Kg. KEPEK, 13 Kg. ARPA'ya eşit protein İHTİYACINI karşılar. (Tablo 3)

BALIK UNUNUN FAYDALARI VE ULUSLARARASI DENEME SONUÇLARI :

Balık unu besin maddesi olarak 1900 yılından önce kullanılmaya başlanmış, I. Dünya Savaşı süresince besin olarak fazla miktarda kullanılmıştır. Aynı yıllarda Amerika Birleşik Devletlerinde önce gübre olarak istifade edilmiştir. Bununla beraber, imalât metodu geliştikçe daha iyi ürün almak mümkün olmuş ve 1930 yılından sonra balık unu kümes hayvanlarının beslenmesinde en önemli yem olarak yerini almıştır.

O zamanlar BALIK UNU, hayvanlar için değerli bir protein, vitamin ve madensel tuzlar ile çabuk büyümeyi temin eden BİLİNMEYEN BÜYÜME FAKTÖRÜ'nün kaynağı olarak tanınmıştır. Halen balık unu aynı özelliklerinden dolayı kullanılmakla beraber aradan geçen yıllar zarfında balık ununun ihtiva ettiği maddeler hakkında daha fazla bilgi elde edilmiş ve yem olarak değeri daha açık ortaya konmuştur.

DÜNYADA BALIK UNU ÜRETİMİ :

	(Ton olarak)
1938	627.000
1948	571.000
1952, 1953, 1954 (Ortalama değer)	995.500
1955, 1956, 1957 (Ortalama değer)	1.198.400
1958	1.396.000
1960	1.955.800
1961	2.496.000
1962	2.885.000
1963	2.890.000
1964	3.660.000
1965	3.549.000
1966	4.196.500
1967	4.500.000
1968	4.802.000

Görüldüğü gibi, son yıllarda balık unu üretiminde bütün dünyada büyük bir artış meydana gelmiştir. 1948 de 571.000 ton olan üretim 1968 de 4.8 milyonu bulmuştur.

BALIK UNU İLE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR :

A — SOVYETLER BİRLİĞİNDE :

Sovyet bilginleri, domuz yemine ilâve edilen bir ton balık unu ile domuz veriminin 700 ile 800 Kg.lık artış gösterdiğini tesbit etmişlerdir. Aynı miktar balık unu kümes hayvanları yemine ilâve edildiğinde, yumurta verimi 25.000 civarında artış meydana getirmiştir. Diğer yandan, Balık unu ilâvesi daha önce verilen 3 tonluk bitkisel yemin yerini tutmuştur.

B — NORVEÇ'TE :

Norveç'te yapılan denemelerde, piliçlerin ilk 6 haftalık yemlerine % 7 oranında balık unu ilâve edilmiş, böylece, sadece bitkisel yemlerle beslenen piliçlere oranla büyüme hızlarında % 11 oranında artış görülmüştür. Taneli yemlerine ilâve olarak balık unu verildiğinde, hayvanlar satışa çıkacak büyüklüğe geldiklerinde diğerlerine oranla ağırlıklarında % 5 ilâ 12 arasında artış meydana geldiği saptanmıştır.

C — DANİMARKA'DA:

% 15 oranında balık unu ile beslenen tavuklarda 10 aylık yumurta üretiminin tavuk başına 153, bitkisel proteinle beslenen tavuklarda ise 126 olduğu görülmüştür. Soya unu ile beslenen hayvanlarda verimin % 45 olduğu ve yem formülü balık suyu (Balık unu fabrikası yem ürünü — fish soluble) ile takviye edildiğinde verimin % 74 e yükseldiği görülmüştür.

D — AMERİKA BİRLEŞİK

DEVLETLERİNDE :

Genel olarak % 2-3' ve en çok % 10 oranında balık unu tavuk yem formüllerinde kullanılmaktadır. Daha fazla miktardaki unun daha iyi netice vereceği anlaşılmıştır.

FIAT ANALİZİ :

Protein ihtiva eden yem katkı maddelerinden bazılarının 1970 yılı Türkiye üretim miktarları aşağıda gösterilmiştir:

KATKI MADDESİ ÜRETİM (1000 ton)

Buğday	10.000,0
Arpa	3.250,0
Mısır	1.040,0

Çiğit " 640,0

Çavdar " 630,0

Yulaf " 415,0

Ayçiçeği " 375,0

Darı 46,0

Balık Unu 0,8

Belirli maddelerin mukayeseli fiyatları ve artış yüzdeleri

MADDE	1970-71 FİYATI	1974-75 FİYATI	FIAT ARTIŞ YÜZDESİ
Buğday	86	270	213.95
Arpa	84	230	173.80
Mısır	88	320	263.63
Kepek	62	190	206.45
Yulaf	84	240	185.71
Çavdar	85	220	158.82
Çiğit Küspesi	73	185	153.42
Ayçiçeği küspesi	70	190	171.42
Tavuk	1000	2650	165.00
Yumurta (Adet)	50	130	160.00
Civciv yemi	100	290—345	190.00—245.00
Piliç yemi	100	290—345	190.00—245.00
Broiler	115	345	205.31
Yumurta yemi	95	250	155.10
Balık Unu	435	X	Y

1970-71 Döneminde 435 Kr. olan Balık Unu fiyatının ilgili maddelerin fiyat artışlarına göre, 1974-75 Döneminde ne olması gerektiği aşağıda gösterilmiştir.

KIYASLANAN MADDE**BALIK UNUNUN KİYASLANAN MADDEYE GÖRE RAYİÇ FİYATI KRŞ.**

Buğday	1365.68
Arpa	1191.03
Mısır	1581.79
Kepek	1333.06
Yulaf	1242.84
Çavdar	1125.87
Çiğit küspesi	1102.38
Ayçiçeği küspesi	1180.68
Tavuk	1152.75
Yumurta	1131.00
Civciv yemi	1261.50—1500.75
Piliç yemi	1261.50—1500.75
Broiler yemi	1328.10
Yumurta yemi	1109.69

ORTALAMA

1273.09

TABLO — 1 : ELZEM AMİNO ASİTLERİN, ÇEŞİTLİ BESİNLERİN İHTİVA ETTİKLERİ PROTEİN İÇİNDEKİ YÜZDE DAĞILIMLARI

(Corinne H. Robinson; Normal and Therapeutic Nutrition, Fourteenth Edition the Macmillan Co, 1972 New — York)

AMİNO ASİTLER	BROİLER	BALIK UNU	MISIR UNU	YULAF UNU	ÇAVDAR UNU	KEPEK	ARPA	AYÇİCEĞİ UNU	ÇİĞİT UNU	BUĞDAY UNU
	% 26.6	% 65.00	% 7.9	% 14.2	% 11.4	% 12.0	% 12.8	% 39.5	% 42.3	% 13.3
Tryptophane	1.214	1.317	0.608	1.289	1.132	1.633	1.250	1.491	1.397	1.233
Threonine	4.257	5.761	3.987	3.310	3.702	2.850	3.383	3.962	4.170	2.880
Isoleucine	5.282	5.568	4.620	162	4.254				4.454	4.188
Leucine	7.233	8.143	12.962	7.500	6.719	5.975	6.945	7.547	6.962	6.707
Lysine	8.786	9.712	2.886	3.669	4.079	4.092	3.383	3.775	5.057	2.744
Methionine	2.607	2.657	1.861	1.472	1.579	1.208	1.438	1.924	1.622	1.526
Gystine	1.345	1.412	1.291	2.176	1.991	2.250	2.008	2.018	1.924	2.195
Phenylalanine	3.937	3.743	4.544	5.338	4.719	3.617	5.164	5.301	6.170	4.940
Tyrosine	3.519	3.518	6.114	3.690	3.228	2.158	3.641	2.810	3.227	3.737
Valine	4.913	5.153	5.101	5.951	5.211	4.600	5.023	5.886	5.811	4.632
Arginine	6.320	6.847	3.519	6.585	4.886	6.183	5.148	10.301	13.246	4.782
Histidine	2.879	2.769	2.063	1.838	2.281	2.330	1.867	2.547	3.152	2.038
% TOPLAMI	52.292	56.600	49.556	47.980	43.781	40.941	43.508	53.109	57.172	41.602

TABLO : 2 — TABLO 1 DE GÖRÜLEN AMİNO ASİT YÜZDELERİNİN BROILER

PROTEİNİNDEKİ AMİNO ASİT YÜZDELERİNE ORANLARI

AMİNO ASİTLER	BALIK UNU	MISIR UNU	YULAF UNU	ÇAVDAR UNU	KEPEK	ARPA	AYÇİCEĞİ UNU	ÇİĞİT UNU	BUĞDAY UNU
Tryptophane	1.0848	0.5008	1.0618	0.9325	1.3451	1.0297	1.2282	1.1507	1.0157
Threonine	1.3533	0.9366	0.7775	0.8696	0.6695	0.7947	0.9307	0.9796	0.6765
Isoleucine	1.0541	0.8747	0.9773	0.8054	0.7652	0.8061	1.0502	0.8432	0.7929
Leucine	1.1258	1.7921	1.0369	0.9289	0.8261	0.9602	1.0434	0.9625	0.9273
Lysine	1.1054	0.3285	0.4176	0.4643	0.4657	0.3850	0.4297	0.5756	0.3123
Methionine	1.0192	0.7138	0.5646	0.6057	0.4634	0.5516	0.7380	0.6222	0.5853
Cystine	1.0498	0.9599	1.6178	1.4803	1.6729	1.4929	1.5004	1.4305	1.6320
Phenylalanine	0.9507	1.1542	1.3559	1.1986	0.9187	1.3117	1.3465	1.5672	1.2548
Tyrosine	0.9997	1.7374	1.0486	0.9173	0.6132	1.0347	0.7985	0.9170	1.0619
Valine	1.0488	1.0383	1.2113	1.0607	0.9363	1.0224	1.1980	1.1828	0.9428
Arginine	1.0834	0.5568	1.0419	0.7731	0.9783	0.8146	1.6299	2.0959	0.7566
Histidine	0.9618	0.7166	0.6384	0.7923	0.8093	0.6485	0.8847	1.0948	0.7079
Sınırlayıcı Histidine Amino Asit	(1)	Lysine	Lysine	Lysine	Lysine	Lysine	Lysine	Lysine	Lysine
Protein kullanım yüzdesi	96.18	32.85	41.76	46.43	46.57	38.50	42.97	57.56	31.23

(1) Tyrosine, 7/16 oranında Phenylalanine yerini tuttuğu için sınırlayıcı amino asit Histidine'dir.

(2) Cysine, 1/2 oranında Methionine'in yerini tuttuğu için sınırlayıcı amino asit Lysine'dir.

**TABLO — 3 : ÇEŞİTLİ BESİNLERİN
KULLANILABİLİR PROTEİN YÜZDELERİ**

	PROTEİN % si	KULLANIM % si	KULLANILABİLİR PROTEİN % si
Balık unu	65.0	% 18	62.52
Mısır unu	7.9	32.85	2.60
Yulaf unu	14.2	41.76	5.93
Çavdar unu	11.4	46.43	5.29
Kepek	12.0	46.57	5.59
Arpa	12.8	38.50	4.93
Ayçiçeği unu	39.5	42.97	16.97
Çiğit	42.3	57.56	24.35
Buğday unu	13.3	31.23	4.15

**TABLO — 4 : YEM KANUNU VE YÖNETMELİĞİNE GÖRE
KARMA YEM NORMLARINDA VERİLMESİ GEREKEN**

BALIK UNU MİKTARLARI

Civciv'e başlangıç yemi	= enaz	% 4
Civciv'e Bitiş yemi	= »	% 2
Piliç yemi	= »	% 1
Broiler yemi	= »	% 4
Damızlık tavuk yemi	= »	% 3
Yumurta yemi	= »	% 3
Konsantre yumurta yemi	= »	% 10

S O N U Ç :

Sonuç olarak Balık ununun Çiftlik hayvanlarının üretimine olumlu tesiri araştırmacılarca hiç bir şüphe götürmeyecek açıklıkta ortaya konmuştur.

Balık unu tavuk yemine ilâve edildiğinde yumurtlama ve kesim müddeti kısalmır. Tavuğun balık unundan enerji kazancı kalorisinin % 20 — 25 i ve proteinde ise % 40-50 civarında olmaktadır.

Balık unu madensel elemanlarca da zengindir. Bilhassa kals'um gibi kemik formasyonunun temelini meydana getiren elemanlar bol miktarda mevcuttur. Bütün balık unları iyodür, bakır, manganez, çinko demir ve kobalt yanında çok miktarda B.

vitamini B12 dahil riboflavin niacin ve choline gibi yüksek kaliteli bir yemde gerekli olan maddeleri ihtiva ederler.

İlâve olarak bütün bu niteliklerinin yanında balık ununda halen bilinmeyen faydalı özellikler vardır. **Bütün bu yüksek protein ihtivası, çok iyi amino asitler dengesi ve B vitamini ihtiva eden mineraller bulundurması yanında** bütün araştırmacılarca kabul edilen **bilinmeyen büyüme faktörü vardır.** Bu özellik balık ununu besleyici maddeler içinde **emsalsiz kılmakta ve hatta** bundan dolayı Yem Kanunu Yönetmeliği Tavuk yemlerinde Balık unu bulunmasını mecbur kılmaktadır. (Tablo: 4.)

Bugünkü Amerika Birleşik Devletleri kümes hayvanları üretiminin üçte birini balık ununa borçludur. **Basiretli üreticinin bu**

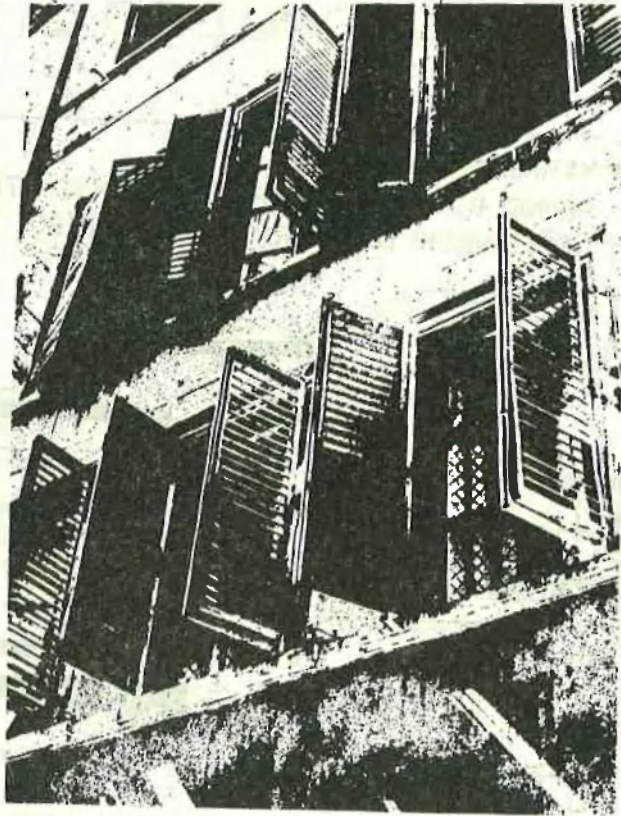
kıymetli kaynaktan istifade ederek Dünyadaki örneklerle uygun üretimini arttırması beklenen akıllı bir hareket olacaktır.

REFERANSLAR :

- 1 — «The sea againts hunger» C.P. idyll 1970 thomasy crowell co. New York
- 2 — «Live stock and Poultry production» clarence E. Bundy, ronald v. diggins. Prentice — Hall inc. Englewood Cliffs. N.V.
- 3 — Cento conference 1971 «Development of feed resources and rovement of animal feeding methods in

- the cento region countries» Tropical Products Institute 56/52 Grays Inn Road London 1972
- 4 — «Industrat Fishhery Technology» Novrice E. Stansby. Reinhold Publishing Corporation and Hall. Ltd. London 1963.
- 5 — Yem Kanunu ve Yönetmeliği

TALİHİNİZ DAİMA AÇIR OLSUN!

TÜRKİYE VAKIFLAR BANKASI

Memleketimizin
Su Ürünlerinin
Değerlendirilmesinde
ÖNCÜ
Bir Kuruluş;

Demas

SU ÜRÜNLERİ SANAYİ ve PAZARLAMA A.Ş.

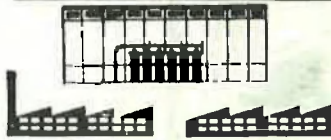
Sermayesi: T.L. 50 000 000. _

DEMAS

YATIRIM PROGRAMININ
BİRİNCİ BÖLÜMÜNDE YER ALAN 58 MİLYON T.L.
DEĞERİNDEKİ TESİS ARAÇ VE GEREÇLERİ

ÜRETİM

- 1 Ad. Helikopter
- 3 Ad. Av gemisi
- 2 Ad. Refakat gemisi
- 1 Ad. Nakliye gemisi

İSLEME VE MUHAFAZA

4000 Ton Hacimli Soğuk Hava Depoları
Günde 100 Ton Kapasiteli Balık Unu Fabrikası
Günde 20 Ton Kapasiteli Buz Fabrikası
Balıkların Faydalanabileceği Flato Tesisleri

PAZARLAMA

Dış Pazarlar İçin 10 Adet (22 Tonic) Frigorifik Kamyon
Yurt İcindeki Dağıtımda 20 Adet (10 Tonic) Konteyner
Yurt İcinde Satış İçin 23 Adet (2-3 Tonic) Termes Karoserli Kamyonet

Merkezi : Ankara, Çankaya Vali Dr. Reşit Cad. 29/13

Telefon : 129048

Telex :

BİR MİLLİ PARK ÖNERİSİ:

Trakya Alabalıklarının Korkunç Dramı

İbrahim BİLGE

Arabamız, Çatalca-Saray üzerinden Vizeye doğru yemyeşil ormanlar arasından süzülüyor.

Vizeden sonra daha da yeşil bir orman içindeki Balkaya köyüne gidiyoruz. Buradan gideceğimiz derenin adı Yene Suyu...

Balkaya köyünü de geçtik. Önümüze serilen manzaranın azametine diyecek yok. Derince bir vadinin ortasından pırıl pırıl bir dere akıyor, güneşin ağaçlardan süzülerek sulara vurduğu ışıklar ayna gibi parlıyordu.

İstanbul'dan buraya kadar 160 kilometrelik bir yol almış, Vizeden beriye de 24 kilometrelik bir mesafe yapmıştık.

Bulgaristandan yurdumuza giren Istranca dağlarının her tarafı kaynak sularıyla doludur. Bunların Karadenize bakan yamaçlarından akan derelerin pek çoğunda da alabalık vardır. Biz de Yene suyuna alabalık avına gidiyoruz. Bu billûr derenin kenarında üç günlük bir kamp kuracağız.

Bu su, küçük bir mağaracıktan çıkar. Saniyede verdiği su 300 litredir. 14-15 kilometrelik bir akıştan sonra Karadenize dökülen Kazandere ile birleşir. Kazandere Kıyıköyden (Midyе) denize dökülür.

Dere, derince bir sudur. En dar yeri 4-5 metredir. Çok yerde geçit vermez. Bazı yerlerde 3-4 kola ayrıldığı için buralarda küçük adacıklar vardır. Bu adacıklar yemyeşil topluluklar halinde göze çok hoş görünür. Bazılarının ortasında çadır bile kurulabilir.

Çevrede Velika dere, Papuç dere, Sergen deresi gibi içinde alabalık bulunan

başka dereler de vardır. Bunların hepsi kaynak sularıdır, yağmur beklemeyiz. Köy ve ağıllardan geçmeyip temiz yerlerden aktıkları için billûr gibi temiz ve rahat içilebilen sulardır.

Yazımızda, bu dereler arasından en çok Yene suyu üzerinde duracağız ve buranın Millî Park olmasını savunacağız.

Yene suyuna Vizeden kuzey doğuya 24 kilometrelik temiz bir yolla gidilir. Uzaklık İstanbul'a 180 kilometredir.

Buraya, Büyükçekmece, Çatalca, Saray Vize üzerinden gidilir. Yolun üçte ikisi ormanlar arasından geçer, asfalttır.

Dere, Balkaya köyüne üç kilometre çeker. Kaynadiğı yerde Kazandere ile birleştiği yere kadar yüzlerle küçük şelâlecik vardır. Geçit vermeyen derenin, geçit yerleri bu şelâleciklerin aktığı taşların üzeridir.

Dere boyunda insanı büyüleyen manzaralar arasında bir köy değirmeni, ziyaretçileri dinlendirir. Değirmene gelen su arkını seyretmek bile bir zevktir. Çok vakit bu arka alabalık görmek mümkündür.

Gene çevreye dönelim. Istranca ormanlarında içinde alabalık bulunan dereler Saray kazasından sonra başlar. Kuzeye doğru sıra ile Çilingoz dereler, Yene suyu, Papuç dere, Velika dere, Sergen dere ile yüksekliği 1030 metre olan Mahya dağdan çıkan Sarpaç derenin Velika ile birleşmesinden meydana gelip Bulgaristanla aramızda hudut çizen Rezve dere bunların başlıcalarıdır.

Mamaaf'ın hudut boylarına yakın bir kaç

dere dışında bir çok derelerde tehlike çanlarının çaldığını hatırlatmak isteriz. Evvelce kolay kolay gidilemeyen bu derelere açılan yolların çoğalması, önüne gelen avcılarının alabalıklara üşüşmesini sağlamıştır.

Son yıllarda o kadar hoyratça bir avcılık yapılmıştır ki artık Papuç derede balık kalmamış, Velika dere ve Sergen dere de seyrekleşmiştir. Yene suyu her ne kadar verimli ise de alâka görmediği takdirde o da diğer derelere benzeyecektir.

Devlet elinin bu sulara çok acele uzanması lâzımdır. Çok değil, beş altı yıl evveline kadar bu dereler hiç de böyle değildi. Balıkların çoğu lüfer kadardı. Avcılıkta verimli oluyordu.

Şurada vereceğimiz örnek bir hakikattir. Velika derenin Sarpaç dere ile birleştiği yerden sonraki kısım ile Rezve dere alabalık yönünden verimli olarak kalmıştır. Bunun tek sebebi, buraların hudut boyu olması ve herkesin buralara uluorta girememesi yüzündendir. Zira buralarda bomba kullanan kendini komutanlıkta bulur. Uygunsuz kimseler zaten buralara giremez. Demek ki sıkı kontrol şart...

1380 sayılı Su Ürünleri Kanunu, alabalığın yalancı yemle tutulacağını âmirdir. Hangi boyda balıkların tutulabileceğini sınırlamıştır. Avlanmanın başlangıç ve bitiş tarihlerini hudutlamıştır.

Yıllardır bu derelere gider balık avlarız. Çadırılı kamplarla yaptığımız avcılıklar iki üç gün sürer. Çok çirkin avlanmalara şahit oluruz. Kesme denen fanyalı ağların beş onunu tüm dere boyunca karşıdan karşıya gerilmiş olarak görmek mümkündür.

Balığı tedirgin etmek için geceleri dere kenarında ateşler yakarlar. Lüks lâmbaları ile dere içinde ışıklı avcılık yaparlar.

Serpme ve saçma ile dereleri talan edenlerin yanında küçük küçük lokumcukları derince ağaç diplerinde patlatıp balık avlayanlar çoktur. Bütün bunlar bu çevre derelerindeki gerçeklerdir. Bütün dereler

bu şekilde yozlaştırılmıştır. Yene suyunu olsun kurtarmaya çalışalım.

Yene suyu küçük bir mağaracıktan çıkar demiştik. Çok gür bir suyu vardır. Meydana gelen küçük bir havuzcuktan yarı su bir değirmen arkına ayrılır. Diğer yarısı dereyi meydana getirir. Bir kaç yüz metre ileride değirmenden kurtulan sular dereyi daha kuvvetli bir hale getirir.

Kaynak yerindeki suyun rengini tarif etmeye imkân yoktur. Bazı zaman petrol mavisî, bazı zaman koyu veya açık yeşildir. Arasına gökkuşağının yedi rengini bu suyun girdap yaptığı havuzcukta görmek mümkündür.

Kaynak bol su verir. Dere, bir iki tarla dışında tamamiyle orman içinde akar. Dere boyunca yükseklikleri bir, bir buçuk metre olan yüzlerle şelâlecik vardır. Buralarda suların çağlıtısı şiir gibidir.

Bir çok yerlerde dere ortasında küçük küçük adacıklar vardır. Bu adacıkların etrafından akan ve çağlavlardan dökülen suların tatlı sesi, insana neler söylemez.

Derenin suyu hem soğuk hem de bilûr gibi temizdir. Bardakla içilen su insanı kandırmaz. Çok vakit basınızdan çıkaracağımız kasketleri doldurup içeriz. Bu kadar çok içilen su insanın vücudunda en çok beş dakika durur. Daha sonra kendini dışarı atar.

Yene suyu alabalık üretmek için çok elverişlidir. Derenin oluşturduğu yüzlerle kaskat nederiyle dere havuzcuklarla doludur. Derenin bazı yerleri kanal açmaya da müsaittir.

Bu sudaki alalar, Mavi ve kırmızı yıldızlı ve küçük siyah benekli çeşitli cins balıklardır. Dere tetkik edilecek olursa belki birkaç tür alabalık bulmak mümkündür. Burada kurulacak bir üretme istasyonunu çok yerinde olur.

Yene suyunda çok bol ve iri kerevides de vardır. Çevre halkı mekruhtur diye yemediğinden kerevidesler alabildiğine üremişlerdir.

Yene Suyu, bir çok yerlerde dere ortalarında bulunan küçük adacıkların etrafından akar ve çağlayanlardan dökülür.

Yene Suyu'nun Mavi ve kırmızı yıldızlı ve küçük siyah benekli Alalarından biri; Amatör balıkçının oltasında.

Etraf yemyeşil ormandır. Köy çok güzel yerde kurulmuştur. Dere, verdiği suyun bolluğu, temizliği ve güzelliği ile yurdun cennet köşelerinden biridir. Yene suyu ve Balkaya çevresi üzerinde durmamızın nedenleri bunlardır.

Dere, yüzlerle göletten oluşması nedeniyle amatörler için çok elverişli bir av yeridir. Tabii derenin daha evvelden düzenlenerek oturup avlanmaya müsa'it hale getirilmesi lâzımdır. Bu tür bir millî park, Türkiye'nin ilk millî parkı olacaktır.

Park hudutlanıp zararlı avcılarının girmesi yasaklandığı zaman, mevcudu tükenmekte olan karacaların miktarı hemen çoğalacaktır. Ancak tahtalı denen yabani güvercinlerin kaldığı bölgede kıymetli bir çok av kuşları ile tilki ve tavşanlar da çoğalacaktır.

1974 yılı Kasım ayında son bir defa gittiğimiz Yene suyunda ormancının oraya buraya koştuğunu gördüğümüz zaman şaşmıştık. Adamcağız çok kederli idi: (Başedemiyorum. Ben onları değil, onlar beni kollayıp derenin canına okuyorlar) diyor ve ilâve ederek: (Bu çevre ormanları cennet yerlerdir. Burayı millî park yapmak hem ormanı, hem bu güzel deredeki balıkları, hem de av hayvanlarını korumak bakımından şarttır. Zira ormanlarımız her geçen yıl biraz daha yozlaşıyor) diyordu.

Ormancıya hak verdim. Anadoluda Yedigöller, Arslantaş, Çamlık, (Yozgat) Soğuksu, Belgrat Ormanları, Munzur suyu gibi millî parklar olduğu halde Trakya'da belirli bir millî parkımız yoktur.

Buraları tamamiyle başıboş bırakılmıştır. Ormanlar gittikçe seyrekleşmektedir. Kenarlarında tarla açılan dereler çıplaklaştığından açık derelerde balıklar gittikçe azalmaktadır.

Etraftaki diğer derelerden Çilingöz dereleri çok sarpdır. Motosikletle dahi gidilemez. Velika dere kendi ismini alan köyden ve işletme tesisleri arasından geçtiğinden alabalık için ortam değişmiştir. Papuç derede ise adeta balık kalmamıştır.

Aksicim köyü ile Balkaya köyü arasında dere-den geçen bir yol açılmasına rağmen Yene deresi henüz elden çıkmış sayılmaz. Manzara güzeldir orman gürdür, derenin geçtiği yerler bakirdir. Bu bölgeyi muhakkak kurtarmak lâzımdır.

Esefle söylemelidir ki vatandaş: (Bu derecedeki balıkları dedelerim bitirememiş, ben de bitiremem) düşüncesiyle yurdun değerli kaynaklarını farkında olmadan yitirmektedir.

Eline geçen nimetin değerini bilmeyen, korumayan vatandaşa ancak devlet dur diyebilir. Her güzelliği nefsinde toplamasına rağmen ormanı, deresi, çok çeşitli balıkları, uçar ve kaçır av hayvanları ile yok olmaya mahkûm bu çevreyi kaderine bırakmamak lâzımdır.

Turizm Bakanlığı, Orman Bakanlığı, Köyişleri Bakanlığı, Y.S.E. Genel Müdürlüğü ve ilgili bütün makamlar âcil tedbirler alıp bu bölgeyi, hatta bütün yurttaki bu gibi yerleri en kısa zamanda millî park haline getirmelidirler.

tasarruflarınızı
değerlendirmek için
size
yol gösterecek ışık

HER . YERDE . HER ZAMAN
T.C.ZİRAAT BANKASI
olacaktır.

EBK 1975/14

Gıda-Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı
Su Ürünleri Genel Md. lüğünce Yayınlanan
Su Ürünleri Avcılığını Düzenleyen 1975 —
1976 Av Mevsimine ait 3 numaralı Sirküler

Büyük potansiyele sahip, su ürünleri kaynaklarımızdan hızla artan nüfusumuzun beslenmesinde açığı hissedilen hayvansal proteini temin etmek ve ülkemizde tüketilmeyen türlerin ihracatını sağlamak üzere; deniz ve içsularımızdaki su ürünlerinin kalite ve stoklarının korunması, ekonomik önemi haiz türlerin gelişmesi, modern av araç ve gereçlerinin kullanılarak, mevcut istihsalin plan hedeflerinde öngörülen seviyeye ulaştırılması amacıyla 1380 sayılı kanun ve buna ilişkin Su Ürünleri Tüzüğü'nün 17 inci maddesi gereğince 1 Nisan 1975 tarihinden 31 Mart 1976 tarihine kadar geçerli olmak üzere Su Ürünleri Genel Müdürlüğünce aşağıdaki yasak, tahdid ve mükellefiyetler konulmuştur.

1 — Doğal göl, Baraj gölü ve akarsular itibariyle su ürünlerine uygulanan yasaklar:

Hirfanlı, Apa ve Mamas'ın Baraj Göl-lerinde; Sazangiller, Sudak ve Yayın Balıklarının 1 Nisan — 1 Ağustos tarihleri arasında avlanmaları yasaktır.

Demirköprü Baraj Gölünde Sazangillerle, Sudakların 1 Mart — 1 Temmuz, Almus Baraj Gölünde Sazangillerle, Yayın Balıklarının 1 Mayıs — 1 Eylül tarihleri arasında avlanmaları yasaktır. Seyhan Baraj Gölünde ise bütün balıkların bu av döneminde avlanmaları yasaklanmıştır.

* Su ürünleri avcılarını yakından ilgilendirdiği için Balık ve Balıkçılık Dergisi Yayın Kurulu tarafından Resmi Gazeteden alınmıştır.

Van Gölüne dökülen dere, Çay ve bunların kollariyle mansaplarında (Mansap; akarsuların göl veya denizlere açıldığı bölgelerde akarsuyun etkisi altında kalan su ürünleri üretim ve istihsaline elverişli alanlardır.) 10 Nisan — 20 Mayıs tarihleri arasında İnci Kefali balığının avlanması yasaktır. Yine aynı göle dökülen Engil Çayı ile bu çayın kolu üzerindeki Hidroelektrik bendinde, avlanma bütün yıl boyunca yasaklanmıştır.

Eğridir ve Hoyran göllerinde Kerevitlerin (tatlısu İstakozu) 1 Mayıs — 30 Haziran, Sudak ve Sazangiller ise 15 Nisan — 31 Temmuz tarihleri arasında avlanmaları yasaktır.

Özellikle, Aras Nehrinde bulunan ve yörel olarak Canar balığı diye adlandırılan balıkların 1 Nisan — 31 Mayıs tarihleri arasında avlanması yasaktır.

2 — Cinsler, boylar ve zamanlar itibariyle Su Ürünlerine konulan yasaklar:

ALABALIK: Yurdumuzda Alabalık bulunan akarsu ve göllerde doğal üremeyi sağlamak amacıyla; 1 Kasım - 30 Nisan tarihleri arasında her türlü Alabalığın her ne suretle olursa olsun avlanmaları yasaktır.

1 Km. kareden daha küçük Göl, gölet ile dere ve akarsularda alabalıklar; sadece yalancı yem kullanılmak suretiyle avlanabilirler. Söz konusu yerlerde, serpmeye, germe v.b. ağlarla bütün yıl boyunca, sportif amaçla dahi olsa Alabalıkların avlanması yasaktır.

SUDAK: (Tatlı Su Levreği) Bütün su-

larımızda, boyları 38 Cm.den küçük Sudak balıklarının avlanmaları yasaktır.

KARABALIK: İç sularımızda mevcut karabalıkların 30 Cm. boy veya 400 Gr. dan daha küçük olanlarının avlanmaları bütün yıl, bu boy ve ağırlığın üzerinde olanların ise 1 Temmuz — 31 Ağustos tarihleri arasında avlanmaları yasaktır.

KEREVİT (Tatlısu İstakozu): Bu yıla özgü olmak üzere bütün sularımızda 9,5 Cm.den küçük boydaki kerevitlerin avlanmaları yasaktır. (Kerevit boyu; burun önündeki diken ucundan kuyruk sonuna kadar olan kısmıdır).

Sapanca ve İznik Göllerindeki Kerevitlerin 20 Nisan — 5 Haziran tarihleri arasında avlanmaları yasaktır.

Eğirdir, Hoyran, Sapanca ve İznik Gölleri dışında kalan istihsal yerlerinde ise, 1 Nisan — 20 Mayıs tarihleri arasında Kerevitlerin avlanması yasaktır.

3 — Su ürünlerinin avlanılmasının tamamen yasaklandığı iç sular:

Kovada, Sünnet, Sülüklü golleriyle Karagöl, Yedigöller (Büyüköl hariç) Keban, Buldan, Selevir, Seyitler, Kurtboğazi, Çubuk II.; Sarımsaklı; Damsa; Çaygören; Sür-gü. Altinyazı, Kadıköy, Devegeçidi; Gölköy; Hasanlar; Kesikköprü, Porsuk, Gökçekaya, Atıkhisar, Kartalkaya, Kesikkuyu, Kozan; Yalvaç-Sücüllü, Altınapa, Ayrancı Baraj göllerinde hertürlü su ürününün avlanması bu avlanma dönemi için yasaklanmıştır.

4 — Su Ürünlerinin avlanmasının kısmen yasaklandığı iç Sular:

Antalya İli Köprü ırmağının Manavgat ilçesi Beşkonak ile Oluk Köprü mevki arasında 13 Km. lik kesimde,

Munzur ırmağının Gözeler ile Ovacık köprüsü arasındaki 15 Km. lik kesimde,

Fırtına Deresinin Karadeniz sahili ile Çamlıhemşin ilçesi arası ile bu ilçeden itibaren adı geçen derenin bir kolu olan Ilıca Deresinde,

Kadıncık Deresinin Kadıncık I Hidroelektrik Barajı ile kaynak arasındaki 30 Km. lik kesimde,

Çankırı ile Çerkeş ilçesi Yeşilören köyündeki Dağlı deresinde avlanmak bu dönemde yasaklanmıştır. Kars ili sınırları içinde kalan tüm akarsularda hertürlü balık avcılığı yasaktır.

5 — Genel hükümler:

Yukarıda özel olarak belirtilenlerin dışındaki Doğal göl, Baraj gölü, Akarsular ve benzeri su ürünleri istihsal yerlerinde bulunan her türlü su ürünlerinin 1 Mayıs — 31 Ağustos tarihleri arasında avlanmaları yasaktır.

Yapılan araştırma sonucuna dayanılarak Doğu Anadolu bölgesinde, dere Alabalıklarının 20 Cm. den küçük olanlarının avlanması yasaktır.

Doğal göl, Baraj gölü, Gölet, Akarsu ve bu gibi su ürünleri istihsal yerlerinden sulama ve diğer amaçlarla yararlanmak için su almada kullanılan her türlü kanal ve, ark gibi su alma sistemlerinin başlangıç kısımlarına göz açıklığı 2 x 2Cm. den daha geniş olmayan birer ızgara veya kafes konulması zorunludur. Ayrıca; Akarsularda su ürünlerinin geçmesine veya yetiştirilmelerine engel olacak şekilde ağlar kurulması, bend, çit ve benzeri engeller kurulması yasaktır.

Ulubat ve Manyas göllerinde suya ağaç dalları ve çalı atmak suretiyle balıkların kolay avlanması için yapılan ve çırpı diye isimlendirilen yataklar, normal av vasıtasıyla avlamaya engel olup, dejenerasyona sebep olduklarından; bunları yeniden kurmak ve yenilemek yasaktır. Mümkün olan en kısa sürede mevcutların çıkartılması zorunludur.

Balıklandırma ile ilgili yasak: Doğal göl, Baraj gölü, Gölet, Akarsu ve benzeri su ürünleri istihsal yerlerinin bilimsel etüdü yapıp, en uygun balık türü saptandıktan sonra balıklandırılması milli ekonomimize yarar yerine çoğu kez zarar getirmekte olduğundan, böyle yerlerin Gıda-Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının izni alınmadan balıklandırılması yasaklandırılmıştır.

6 — Denizler, lagoonlar, mansaplar iti-

barıyla su ürünlerine uygulanan yasaklar:

15 Kg. dan daha aşağı Kılıç Balıklarının avlanması yasaktır. Yunus balıklarının üreme mevsimi olan 10 Haziran 1975 tarihine kadar avlanmaları yasaktır.

Papalının avlandığı bütün bölgelerde 1 Haziran 1975 den 15 Ağustos 1975 tarihine kadar avlanması yasaktır.

Kalkan balıklarının 36 Cm. den küçük olanlarının avlanmaları yasaktır.

Bütün Akdeniz bölgesinde stokları hemen hemen tükenmeye yüz tutmuş bulunan deniz kaplumbağalarının, bütün bölgelerde avlanmaları yasaktır.

Türkiyenin Karadeniz bölgesinde siyah havyar ve buna paralel olarak ta asgari 150 tonun üzerinde bulunan Mersin balığı istihsalimizde son yıllarda uygunsuz ve kontrolsüz olarak yapılan avcılıklar dolayısıyla sür'atle yok denecek kadar azalmış ve hatta Mersin balıklarının vücut ağırlığına nisbetle fazla havyar veren bazı türleri tamamen ortadan kalkmıştır.

Bu sebeple, hiç olmazsa kalanlarının muhafaza ve nesillerinin tamamen yok olmasını önlemek, üretimin neticeye ulaşabilmesi ve siyah havyar veriminin arttırılabilmesini sağlamak amacıyla esasen çok yavaş büyüyen bu balıklar için konulan bölgesel av yasakları aşağıya çıkartılmıştır.

a — Yeşilirmak-Kızılırmak bölgesinde: Ünye-Tire, Alaçam arasında; Ünyenin takriben 10 Klm. batısında Curi deresi ağzından başlayarak Kuzey istikametindeki K.41° 19' 00" D.37° 13' 00" mevkiine, buradan Kızılırmak ağzında Bafra burnu açıklarındaki K.41° 50' 45" D.36° 00' 00" mevkiine, buradan da Gerze körfezinde Alaçam'ın Kuzey istikametindeki K.41° 47' 16" D. 35° 31' 24" mevkiine buradan da Alaçam'ın takriben 7 Klm. batısındaki Gümenüs köyüne kadar uzanan ve burunlardan itibaren 6 mil açıklardan geçmekte olan sahil şeridi ile;

b — Sakarya Nehri bölgesinde: Akçakoca - Kefken arasında; Akçakoca'nın tak-

riben 5 Klm. doğusundaki Ayazlı köyünden başlamak üzere kuzey istikametindeki K.41° 12' 08" D. 31° 10' 00" mevkiindeki Kefken bölgesindeki K.41° 17' 56" D.30° 23' 46" mevkiine buradan da Dikili burnuna kadar uzanan 6 mil genişliğindeki sahil şeridi boyunca 1975-1976 av yılı dahilinde ve gelecek yıllarda da kontrollü olarak uygulanmak üzere her ne tip şekil ve maksatla olursa olsun Trol (Sürütme) avcılığı gece ve gündüz, kat'i surette yasaktır. Bu meyanda yukarıdaki mevkileri ile belirtilmiş bölgeler dahilinde sahillerden tatbik edilmekte olan sürütme usulü (İrip, Manyat, Tarlakos, Tolosya Halat çevirme) ve benzeri ağlar ile yapılacak her çeşit avcılıkta yasaktır.

Düğünden düğüme 26 mm. daha geniş gözlü olan Palamut ağı, Kötek ağı, Kalkan ağı, 10 Parmak ağı, 12 Parmak ağı, gibi Düz uzatma Molozma, Difane, Çevirme, Çekme... gibi Fanyalı veya Fanyasız ağlar ile; Yemli veya yemsiz dipli veya yüzen her çeşit Paraketa veya ağ ile yapılacak avcılık ile, özellikle Mersin Balığı (Siyah-havyar) avcılığı için nehirlerin ağızlarında ve içlerinde tatbik edilmekte olan karmak sitemlerinin ve her ne maksat ve şekilde olursa olsun nehirler üzerinde (Sakarya, Yeşilirmak, Kızılırmak) kurulacak muvakkat veya daimi Germe, Set... gibi manialar bütün sene boyunca kat'i surette yasak edilmiştir.

Ayrıca, yukarıda belirtilen bölgeler dışındaki yörelerde 15 Kg. dan aşağı Mersin Balıklarının avlanması yasaktır.

1975-1976 avlanma döneminde sünger stoklarını saptamak, av metodlarını ve işlemediliğini geliştirmek yönünde yapılacak ayrıntılı bilimsel araştırmaların sonuçları alınıncaya kadar Su Ürünleri Tüzüğü'nün 15 inci maddesi (c) bendi son fıkrasındaki sınırlama şimdilik şu şekilde değiştirilmiştir: "Sünger istihsalinde kullanılan kankavanın ağız açıklığı 9 m.yi geçemez. Beygir gücü ile ilgili sınırlama tamamen kaldırılmıştır.

Yapılan araştırmalara göre sünger avcılığı için su ürünleri Tüzüğü'nün 17 inci maddesinde yer alan boy tahdidi tamamen kaldırılmıştır.

Deniz istakozlarının 18 cm. den deniz böceği (Palinurun Vulgaris) nın 20 cm. den küçük olanlarının avlanmaları yasaktır.

Lağım ağızlarından veya kanalizasyonların döküldüğü dere ağızlarından 500 m yarı çapındaki alan içerisinde Midye, istiridye, Tarak ve benzeri gibi kabuklu su ürünleri ve Deniz Kestanesi (Karadiken) avlanması yasaktır.

7 — Cezaî Hükümler:

1380 sayılı Su Ürünleri Kanunu:

Madde 36 — Bu kanundak ve bu kanuna müsteniden çıkarılacak tüzüklerdeki yasak ve tahditlerle mükellefiyetlere aykırı hareket edenlere verilecek cezalar aşağıda gösterilmiştir.

a) 1. Üçüncü maddenin ikinci fıkrasına göre ruhsat tezkeresi almadan su ürünleri istihsal edenler 7 nci fıkraya göre ruhsat tezkeresi almakla mükellef olmadıkları halde bu fıkradaki gaye ve maksat dışında su ürünleri istihsal edenler 6 ncı fıkraya gereğince ruhsat tezkerelerini, yetkili mercilere vize ettirmeden fıkrada gösterilen yerlerde su ürünleri istihsal edenler 50.— liradan 500.— liraya kadar.

2. Üçüncü maddenin üçüncü fıkrası gereğince gemiler için ruhsat tezkeresi almayan gemi sahip ve donatanları 100.— liradan 500.— liraya kadar.

3. Ruhsat tezkerelerini talep vukuunda ilgililere gösteremeyenler 10.— liradan 100.— liraya kadar.

Hafif para cezası ile cezalandırılır.

b) 13 üncü madde gereğince Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığında müsaade almadan üretme havuzu kuranlar 500.— liradan 1000.— liraya kadar hafif para cezası ile cezalandırılır.

Gerekli niteliğe haiz olmayan ve ıslahı mümkün bulunmayan tesislerin men ve masrafları failine ait olmak üzere kaldırılmasına karar verilir.

c) 19 üncü maddedeki yasaklara göl ve karasularda riayet etmeyenler 3 aydan 6 aya kadar hapis cezası ile birlikte 100.— lira ile 500.— liraya kadar ağır para cezası ile.

19 uncu maddedeki yasaklara denizlerde riayet etmeyenler 6 aydan 2 seneye kadar hapis cezası ile birlikte 5.000.— lira ile 10.000.— liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılır.

d) 20 inci maddeye göre çıkarılacak Tüzükteki yasak ve tahditlerle mükellefiyetlere riayet etmeyenler 50.— liradan 500.— liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılır.

Suç fabrika imalathane ve atelye gibi tesis sahipleri tarafından işlendiği takdirde 500.— liradan 5.000.— liraya kadar ağır para cezası hükmolunur. Bu gibilerin faaliyetleri menedilmekle beraber masrafları kendilerine ait olmak üzere tesislerinin zarar vermeyecek hale getirilmesine karar verilir.

e) 21 inci maddenin birinci bendindeki suçu işleyen şahıslar 2 seneden 4 seneye kadar hapis cezası ile cezalandırılır ve istihsal ettikleri su ürünleri ile bunların istihsalinde kullanılan istihsal vasıtaları zapt ve müsadere olunur.

Su ürünleri istihsalinde 19 uncu maddedeki yazılı maddeler gemilerde bulunması yahut,

27 inci madde gereğince hazırlanacak Tüzüğe aykırı hareket edilmesi halinde verilecek hapis cezası bir yıldan aşağı olamaz.

f) 22 inci maddeye aykırı hareket edenler 100.— liradan 1.000.— liraya kadar hafif para cezası ile cezalandırılır. Bu gibilerin faaliyetleri menedilmekle beraber masrafları kendilerine ait olmak üzere manilerinin zarar vermeyecek hale getirilmesine karar verilir.

g) 23 üncü maddenin (a) bendine göre çıkarılacak Tüzüğe aykırı hareket edenler 500 — liradan 1.000.— liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılır. Ve suç ko-

nusu su ürünleri zapt ve müsadere olunur.

Aynı maddenin (b) bendine göre çıkarılacak Tüzüğe aykırı hareket edenlere 500.— liradan 5.000.— liraya kadar ağır para cezası verilir ve suç konusu su ürünleri zapt ve müsadere olunur. Bu kabil su ürünlerini bilerek satanlar, nakledenler veya bunları imalatında kullananlara 200.— liradan 1.000.— liraya kadar ağır para cezası verilir. Ve ayrıca suç konusu su ürünleri zapt ve müsadere edilir.

h) 24 üncü maddenin (a), (b), (c), (d) fıkraları ile bu maddeye ait tüzükteki dip trola müteallik yasak ve tahditlere ve mükellefiyetlere aykırı hareket edenler bir yıldan 3 yıla kadar hapis cezası ile birlikte 2.000.— liradan 20.000.— liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılır ve istihsal olunan su ürünleri zapt ve müsadere olunur.

Tekerrür halinde 2 misli cezaya hükm olunur ve suç konusu su ürünlerinin istihsalinde kullanılan istihsal vasıtaları da zapt ve müsadere edilir.

Yasak bölgelerde veya yasak zaman ve mevsimlerde dip trola ağıları denizde veya toplanıp biraraya alınmış durumda tespit edilenlerle göz açıklıkları tayin olunan asgari ölçülerden küçük dip trola ağılarını

herne surette olursa olsun gemilerinde bulunduranlar da yukarıdaki fıkraya göre cezalandırılır.

24 üncü maddedeki yasaklara ve tahditlere aykırı olarak istihsal edilmiş su ürünlerini satanlar, nakledenler veya bunları imalatında kullananlara 500.— liradan 1.000.— liraya kadar ağır para cezası hükm olunmakla beraber, ayrıca suç konusu su ürünleri de zapt ve müsadere olunur.

İ) 25 inci madde ile satışı, nakli ve imalatında kullanılması yasak edilen su ürünlerini satanlar, nakledenler veya imalatında kullananlar hakkında 100.— liradan 500.— liraya kadar hafif para cezası hükm olunur ve ayrıca suç konusu da su ürünleri de zapt ve müsadere olunur.

J) 27 inci maddedeki balıkthane dışında satış yapma yasağına riayet etmeyenler 100.— liradan 1.000.— liraya kadar hafif para cezası ile cezalandırılır ve suç konusu su ürünleri zapt ve müsadere olunur.

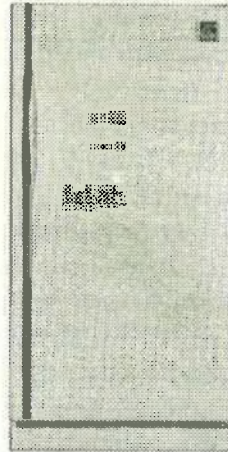
k) 28 inci madde gereğince Gıda-Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı tarafından istenilen malumatı vermeyenler veya yanlış malumat verenler 100.— liradan 1.000.— liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılır.

milyonluk tecrübe

Geçen yılın sonlarında milyoncu buzdolabını üretti Arçelik.

Bir milyon yuvada başarıyla verdiği bir sınavı... büyük kitlelerin şaşmaz güvenini simgeleyen ve şimdi daha da aşılacak bu dev sayıyla, hem satışta hem de kalitede değişmez bir önder olduğunu bir kez daha ortaya koydu. Buzdolabı yapımında milyonu aşmış olması bir raslantı değildir Arçelik'in. O, küçük bir atelye olmadığını, buzdolabı gibi yapımı çok dikkat ve özen isteyen bir cihazı hiç bir zaman baştan savma biçimde değil, azami titizlikle üretme çabasında olduğunu, en iyiyi elde etmek için malzemenin en iyisini kullanmaktan kaçınmadığını daha yıllar önce kanıtlamıştı. Bugün vardığı nokta, işte bu ileri hizmet anlayışının bir sonucudur.

Bilinçle yaratıp usta elleriyle biçimlendirdiği, uzun yılların tecrübesiyle pekiştirdiği **kalitesinin** bir sonucudur. Ulusal endüstri açısından çok önemli bir aşamayı belirleyen bu mutlu olay, üstün kaliteli bir konfor aracını en hesaplı şekilde büyük kitlelere maalemtmek amacıyla olan yaratıcı Türk zekâsının, Türk emeğinin kıvanç veren bir sonucudur. Şimdi, Arçelik'le ikinci milyona doğru!

ARÇELİK

Genel Satıcıları:

BEKO Ticaret A.Ş.

Tel.: 49 00 39

BURLA Makina Ticaret

ve Yatırım A.Ş.

Tel.: 45 52 00

AKDENİZ BALIKÇILIK GENEL KONSEYİNİN ONİKİNCİ TOPLANTISI

Kuruluşuna dair Anlaşma Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Teşkilatı Üyelerinden Türkiye, Birleşik Krallık, Fransa, Lübnan, İtalya, Yugoslavya, Yunanistan tarafından 24 Eylül 1949 tarihinde Roma'da düzenlenmiş olan ve memleketimizin 19 mart 1954 tarihli 8662 sayılı Resmî Gazete'de yayınlanan 10.3.1954 tarihli 6325 sayılı kanunla katıldığı Akdeniz Balıkçılık Genel Konseyi son Onikinci genel kurul toplantısını 11-15 mart 1974 tarihleri arasında Bulgarista'nın Varna kentinde yapmıştır.

Sözü edilen toplantı hakkında Konsey tarafından yayınlanan rapordan öğrendiğimize göre Konseyin Onikinci toplantısına onsekiz Üye Devletten Cezayir, Libya, Malta, Fas, Romanya hariç Bulgaristan, Fransa, İtalya, İspanya, İsrail, Kıbrıs, Lübnan, Mısır, Monako, Tunus, Türkiye, Yugoslavya, Yunanistan katılmış CIEM, CIESM, OCDE olmak üzere üç hükümetlerarası örgütün gözlemcileri ve FAO Balıkçılık Dairesi hazır bulunmuş. Türkiye bu toplantıda Plânlama Dairesinden M. Peker ve Tarım Bakanlığından S. Tunalı tarafından temsil edilmiştir. Adı geçenler mezkûr toplantıdan önce 7-9 mart 1974 tarihleri arasında aynı kentte yapılmış olan Akdeniz balık kaynaklarının rasyonel işletiminin yarattığı iktisadî sorunlar sempozyumuna da katılmışlar. Büyük bir kıvançla öğreniyoruz ki, Türk delegasyonu Akdeniz Balıkçılık Genel Konseyinin Onüçüncü genel kurul toplantısının İstanbul'da yapılması için Konseye önermede bulunmuş ve Konsey bu davet nedeniyle memnuniyetini izhar ve teşekkür etmiş. Bu olay gerçekleştiği takdirde İstanbul kentimiz Konseyin genel kurul toplantısına yirmi yıl bir aradan sonra ikinci kez sahne olacaktır. Bilindiği gibi Konseyin Dördüncü genel kurul toplantısı 1956 sonbaharında İstanbul'da yapılmıştı. Bu toplantıda memleketimiz Akdeniz (Marmara ve Karadeniz dahil) bölgesinde deniz ve su ürünleri araştırma ve çalışmaları ile işbirliği yönlerinden gösterdiği faaliyetlerden ötürü haklı bir takdir kazanmıştı. Şimdi dileğimiz şudur ki bundan yirmi yıl önce kaydetmiş olduğumuz bu önemli başarı, gelecek mart ayında yapılması olasılığı bulunan Konseyin Onüçüncü toplantısında çok daha yüksek bir düzeye erişsin.

Şadan BARLAS

Akdeniz Balıkçılık Genel Konseyinin geçen yıl Varna'da yapmış olduğu Onikinci toplantısında cereyan eden görüşmeler, yapılan öneriler, alınan kararlar hakkında bilgi vermeden önce Konseyin halihazır görev ve işleri ile Akdenize (Karadeniz ve Marmara dahil) sahilдар olan ülkelerin hem bu denizden ve hem de başka denizlerden elde ettikleri su ürünleri hakkında kısa istatistikî bilgi vermekte yarar var.

A — Türkçe metni 2 aralık 1966 tarihli 12467 sayılı Resmî Gazete'de çıkmış olan muaddel anlaşması gereğince Konseyin uhdesinde bulunan görev ve işler şunlardır:

a) Bütün oseanografik meseleleri ve su ürünlerinin gereği gibi geliştirilmesi ve kullanılması ile ilgili teknik cihazları ortaya koymak.

b) Su ürünlerinden yararlanma maksadıyla balıkçılık ve bununla ilgili sanayi alanlarında kullanılmı mütekâmil yöntemlerin araştırılması ve uygulanmasını teşvik ve koordine etmek.

c) Su ürünlerine ilişkin her türlü oseanografik ve teknik bilgileri toplamak ve yayımlamak ve ya yaymak.

d) Bu bilgiler alanındaki eksikleri tamamlamak için üyelere lüzumlu veya temenniye şayan ulusal ve uluslararası araştırma ve geliştirme projelerini tavsiye etmek.

e) Uygun görüldüğü zaman ortaklaşa araştırmalarda bulunmak ve bu maksatla geliştirme projeleri hazırlamak.

f) Bilimsel âlat ve teçhizatın, tekniklerin ve isimlendirmenin standartlaşmasını sağlayabilecek tedbirleri teklif ve gerektiği zaman kabul etmek.

g) Balıkçılıkla ilgili mevzuatı, bunları imkân ölçüsünde ahenkleştirmek üzere üyelere tavsiyede bulunmak amacıyla karşılaştırmalı olarak incelemek.

h) Balıkçıların mesleklerinden ileri gelen hastalıklardan korunmasına ve hıfzısıhhaya ilişkin etütleri teşvik etmek.

i) Zaruri malzeme ve teçhizatı sağlamaları için üyelere tavassutta bulunmak suretiyle yardım etmek.

j) Üyeler ve FAO Teşkilatı tarafından ve lü-

zumlu gördüğü takdirde, benzer menfaatleri olan diğer uluslararası, ulusal veya özel kuruluşların tavsiye edebilecekleri oseanografik ve teknik konularla ilgili bütün meseleler hakkında raporlar hazırlamak.

k) İki yılda bir kanaatlerini, tavsiyeleri ve kararlarını ihtiva eden bir raporu ve lüzumlu görülebilecek diğer raporları FAO teşkilâtı Genel Müdürüne sunmak, muaddel anlaşmanın üçüncü maddesinde öngörülen Konseye bağlı Komiteler ve çalışma gruplarının raporları, Konsey tarafından FAO Teşkilât Genel Müdürüne intikal ettirilir.

Akdeniz ve bitişik sulardaki ürünlerin lâyiki veçhile kullanılması ve gelişmesinde karşılıklı menfaati olan, ve bundan başka bir Akdeniz Balıkçılık Genel Konseyi ihdası suretiyle kolaylaştırılacak, uluslararası işbirliği vasıtasıyla amaçlarına erişmeyi arzu eden işbu yazımızın, birinci paragrafında zikredilen yedi Devlet tarafından 1949 da Roma'da tanzim edilmiş olan «Akdeniz Balıkçılık Genel Konseyi Anlaşması», Konseyin bağlı olduğu Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Teşkilâtının İç Tüzüğü ile hemahenk olması amacıyla, kuruluşu tarihinden 1962 sonuna dek yaptığı çalışmalardan çıkan sonuçlar ve mezkûr dönemde doğan koşullar nedenleriyle, 12 mart 1963 tarihleri arasında Roma'da düzenlenen Akdeniz Balıkçılık Genel Konseyi genel kurul toplantısına katılmış olan Üye Devletler tarafından 13 mart 1963 tarihinde aynı kentte yapılan özel bir oturumda alınan karar gereğince ondört Üye Devletten Türkiye, Birleşik Krallık, Fas, Fransa, İspanya, İsrail, İtalya, Monaco, Tunus, Yugoslavya ve Yunanistan olmak üzere onbir Devletin 22 Mayıs 1963 de Roma'da yaptıkları ilk olağanüstü toplantıda tadil edilmiş ve söz konusu tadilat Gıda ve Tarım Teşkilâtının 16 Kasım - 5 Aralık 1963 tarihleri arasında Roma kentinde düzenlediği Konferansta onaylanmıştır.

B — Akdenize (Karadeniz ve Marmara dahil) sahilgar ülkelerin 1964-1973 on yıllık dönemde üretimde bulundukları su ürünleri (deniz ve tatlısu) nın miktarları yıllara göre 1 No. lu cetvelde verilmiştir:

Bu ülkelerin aynı dönem zarfında doğrudan doğruya Akdenizden (Karadeniz ve Marmara dahil) tuttıkları deniz ürünlerinin miktarları yıllara göre 2 No. lu cetvelde gösterilmiştir:

İki cetveldeki rakamlar memleketimizin üye olduğu Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Teşkilâtı tarafından yayınlanan Yıllık Balıkçılık İstatistiklerinden alınmıştır. İkinci cetvelin incelenmesinden de anlaşılacağı üzere Akdenizden (Karadeniz ve Marmara dahil) 1964-1973 döneminde elde edilen su ürünleri miktarları yıllara göre şöyledir: 1964 960.000 ton, 1965 de 988.000 ton, 1966 da 1.027.000 ton, 1967 de 1.124.000 ton, 1968 de 1.028.000 ton, 1969 da 943.000 ton, 1970 de 1.120.000 ton, 1971 de

1.085.000 ton, 1972 de 1.110.000 ton, 1973 de 1.122.000 ton. Mezkûr rakamların ifadesine göre Akdenizin su ürünleri üretimindeki gelişme ne yazık ki önemli olmamıştır. İlgili uluslararası balıkçılık kuruluşlarının açıklamalarına göre pelajik stokların tümünde işletim arttırıldığı ve akikültür bütün Akdeniz ülkelerinde uygulandığı takdirde Akdenizden şimdi yapılan üretim iki kat arttırılabilecek. Akdenizden elde edilen su ürünlerinin miktarları (dünya su ürünleri üretiminin 1/60) az olmakla beraber yer-yüzünün öteki denizlerinden elde edilen ürünlerin fiyatlarından ortalama beş kat daha yüksektir, ve söz konusu ürünlerin genel değeri yaklaşık 10.5 milyar liraya baliğ olmaktadır. Bu da Akdenizdeki balıkçılığın ekonomik değerinin, sularının zenginliği ile şöhret yapmış kuzey batı Atlantik veya güney doğu Pasifik bölgelerindeki balıkçılığın değerinden yüksek olduğunu gösterir.

Akdeniz Balıkçılık Genel Konseyinin 11-15 mart 1974 tarihleri arasında Varna'da yapmış olduğu Onikinci genel kurul toplantısında cereyan eden görüşmeler, yapılan önermeler ile öneriler ve alınan kararlar aşağıda derc edilmiştir:

I. YÜRÜTME KOMİTESİNİN RAPORU

1. Akdeniz Balıkçılık Genel Konseyi, Yürütme Komitesinin raporunu ve, özellikle, oturumlarda arz edilen ve Akdeniz Balıkçılık Genel Konseyinin bir dizisinde yayımlanabilecek belgelerin yayım komitesine artık sunulmamasına dair önermeyi onayladı. Oturumlar sırasında toplanmış olan komitenin, belgeleri incelemek için yeter zamanı yoktu. Bundan sonra sözü edilen belgeler değerlerine ve Akdeniz Balıkçılık Genel Konseyinin çalışma programları için arz edecekleri öneme göre Sekreteryaya tarafından seçilecek. Belgelerin yayımlanmasında ilgili çalışına gruplarının başkanlarının reyleri alınacak ve Yürütme komitesi mezkûr yayım hakkında kesin kararını verecek.

II. AKDENİZDEKİ BALIK KAYNAKLARININ RASYONEL İŞLETİMİ

a) Kaynakların değerlendirilmesi ve işletimi

2. Akdeniz Balıkçılık Genel Konseyi 6-11 mart 1972 tarihleri arasında Atina'da yapmış olduğu Onbirinci genel kurul toplantısında, Demersal Kaynakları Değerlendirme ve İşletme Çalışma grubundan faaliyetlerini Karadenizdeki ticarî değeri haiz stoklar dahil Akdenizin doğu havzasında bulunan stokların incelenmesine ve yüksek değerdeki pelajik kaynakların durumunun tahliline de teşmil etmesini istemişti. Binnetice adı geçen Çalışma Grubunun adı «Kaynak Değerlendirme ve İşletme Çalışma Grubu» olarak değiştirilmişti. Bu istem gereğince Grup, Doğu Akdeniz ile Karadenizin kaynaklarının bilhassa durumunu tahlil etmek üzere 17-19 mart 1973 tarihleri arasında Roma'daki FAO Balıkçılık Departman'ında beşinci kez toplandı.

1 No. lu Cetvel

Bin metrik ton

Ülkeler	1964	1965	1966	1967	1968	1969	1970	1971	1972	1973
Arnavutluk	3.6	4.0	4.0	4.0	4.0	4.0	4.0	4.0	4.0	4.0
Bulgaristan	13.7	20.6	26.9	42.0	59.1	84.3	92.0	101.5	107.9	102.2
Cezayir	17.3	18.3	20.3	21.2	18.2	23.2	25.7	23.8	28.3	31.2
Cebelitarık	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	250.0	0.0	0.0	0.0
Fas	199.8	215.1	304.1	259.0	219.5	227.2	256.0	227.3	246.5	397.2
Fransa	771.5	767.6	804.8	819.7	803.1	770.5	764.4	741.7	783.0	796.8
İspanya	1231.1	1355.1	1379.7	1459.8	1533.3	1522.0	1538.8	1505.1	1616.0	1570.4
İsrail	18.4	19.5	24.5	23.7	28.0	22.0	24.2	28.2	29.3	27.2
İtalya	324.6	353.8	369.0	373.1	363.8	370.9	386.7	389.5	414.4	389.7
Kıbrıs	0.6	1.0	0.9	0.9	1.4	1.4	1.4	1.3	1.3	1.4
Libya	2.0	2.9	3.3	4.2	5.5	11.3	5.5	5.7	5.7	5.7
Lübnan	1.4	2.3	2.5	1.8	2.5	3.0	2.3	2.1	1.8	2.5
Malta	1.4	1.2	1.3	1.4	1.2	1.1	1.2	1.2	1.2	1.6
Mısır	135.0	102.4	99.0	99.0	93.6	93.1	71.9	76.6	77.7	79.7
Monako	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Romanya	34.1	37.5	36.6	48.3	40.6	46.0	58.6	68.1	84.8	102.2
Sovyet Rusya	4475.7	5099.9	5348.8	5777.2	6082.1	6498.4	7252.2	7337.0	7756.9	8618.7
Suriye	0.6	0.6	0.7	0.8	1.0	1.3	1.3	1.7	1.5	1.3
Tunus	21.5	23.0	25.9	33.2	28.2	29.7	24.4	27.5	28.1	31.5
Türkiye	122.3	135.7	122.7	206.4	135.4	177.9	184.2	166.1	166.1	166.1
Yugoslavya	38.3	41.9	45.5	47.9	44.9	43.7	45.0	49.8	49.3	47.9
Yunanistan	74.5	81.6	82.9	85.1	92.8	87.1	78.0	87.6	76.2	74.9

2 No. lu Cetvel

Bin metrik ton

Ülkeler	1964	1965	1966	1967	1968	1969	1970	1971	1972	1973
Arnavutluk	3.6	4.0	4.0	4.0	4.0	4.0	4.0	4.0	4.0	4.0
Bulgaristan	5.3	5.6	3.6	4.7	4.9	5.7	4.4	4.2	4.2	4.3
Cezayir	17.3	18.3	20.3	21.2	18.2	23.2	25.7	23.8	28.3	31.2
Cebelitarık	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Fas	8.6	8.3	9.2	7.4	10.0	9.5	10.5	15.3	17.5	19.4
Fransa	34.4	28.6	37.0	50.7	39.1	42.7	45.6	49.9	59.9	49.6
İspanya	121.3	111.2	108.4	106.9	111.5	110.8	124.3	124.3	910.5	120.8
İsrail	5.2	3.3	2.9	2.5	3.4	2.9	3.0	3.8	3.9	4.1
İtalya	266.3	277.7	285.5	284.3	281.0	288.0	305.3	305.9	332.6	319.0
Kıbrıs	0.6	1.0	0.9	0.9	1.4	1.4	1.4	1.3	1.3	1.4
Libya	0.6	2.9	3.3	4.2	5.5	11.3	5.5	5.7	5.7	5.7
Lübnan	2.0	2.3	2.5	1.8	2.5	3.0	2.3	1.9	1.8	2.4
Malta	1.4	1.2	1.3	1.4	1.2	1.1	1.2	1.2	1.2	1.6
Mısır	26.0	24.7	15.0	12.2	13.6	13.1	12.1	14.3	13.3	13.3
Monako	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Romanya	7.4	8.5	3.9	4.1	4.7	3.0	5.3	6.2	8.0	6.8
Sovyet Rusya	239.6	251.8	307.7	300.6	284.8	138.7	302.5	263.8	283.7	285.9
Suriye	0.5	0.5	0.6	0.7	0.8	1.1	1.0	1.4	1.1	0.7
Tunus	21.3	22.6	25.7	33.0	27.9	29.6	24.3	27.4	28.0	30.7
Türkiye	115.2	129.3	114.9	200.0	127.6	166.8	170.9	151.7	151.7	151.7
Yugoslavya	25.3	26.0	27.3	30.0	29.9	26.8	25.6	31.4	30.6	30.3
Yunanistan	56.9	60.5	52.8	53.5	56.0	60.3	45.5	47.1	42.9	41.5

3. Akdeniz Balıkçılık Genel konseyi bu konuda elde edilmiş ve ABGK/XII/74/5 işaretli belgede yayınlanmış olan sonuçları arzetti. Sekreteryaya, keza, Akdeniz ile Karadenizdeki balık kaynaklarının durumuna ilişkin bir etüd zikretti. Etüd iki denizdeki kaynakların potansiyellerine ve bugünkü işletimlerinin durumu hakkında mevcut bilgilerin bir sentezini yapmaktadır. Konsey, bölge için önem arz eden bu etüdün zaman zaman en son duruma getirilmesini ve ileride yapılacak toplantılara sunulmasını rica etti.

4. Çalışma Grubu, Karadeniz ve Doğu Akdeniz havzasıyla ayrı ayrı meşgul oldu. Fakat her iki bölgedeki balıkçılığa ait mevcut veriler kantite ve kalite yönlerinden yetersiz bulunduklarından dolayı Grup çalışmalarında güçlüklerle karşılaştı. Bu durum, şimdiye dek, mezkûr balıkçılığın amenejmanında çok zararlı olmamıştır. Bunun nedeni de söz konusu balıkçılığın çoğunun son yıllarda epeyce sabit kamasından ileri gelmektedir. Bununla beraber şunu açıklamak gerekir ki potansiyellerin iyice bilinmesi, balık avlarının artış olanaklarının daha iyi değerlendirilmesine en çok zarar gören stokların işletim rantabilitesinin ıslahına yardım edecektir.

5. Doğu Akdeniz havzasına gelince, bu tür bilgilerin iktisabı, stokların değerlendirilmesinde gerekli olan asgarî temel verilerin düzenli derlenmesine ilişkin sorunların tümünü açıkca kavrayacak bloloğların mevcudiyetini ifade eder. Karadenize gelince bu koşul daha iyi yerine getirilmektedir. Karadenizde kıyısı bulunan ülkeler mevcut temel bilgilerin zaman zaman sentezini yapmak tadırlar ve Karadeniz Balıkçılık Karma Komisyonunun bu alanda yapmış olduğu çalışmalar hatırlatıldı. Bununla beraber bu denizin stoklarını işleten ülkelerin hepsi sözü edilen sentez çalışmalarına bugüne dek katılmamışlardır. Sahildar dört ülkenin aynı stokları bolca işlettikleri düşünülürse bu ülkelerin hepsinin mezkûr çalışmalara katılmaları pek çok gereklidir. Bu münasebetle Konsey, Sovyet Rusya'nın bilim ve balık avcılığının Karadenizde oynadıkları rolü gözönünde tutarak bir bir sovyet eksperinin Çalışma Grubunun faaliyetlerine ileride katılabilmesi arzusunu izhar etti.

1) Doğu Akdenizdeki durum

6. Değerlendirme maksadiyle mevcut veriler, genellikle, üç tip sınırlanmanın olumsuz etkisindedirler:

- a) Veriler; b'lhassa balık cinslerine göre ayırım, avların coğrafik kökenleri, av eforunun ölçülmesi, stok ve avların strüktürü (yaş, uzunluk) yönlerinden yeter derecede ayrıntılı değildir.
- b) Veriler; işletimdeki değişikliklerden ileri gelen değişmelerin —stokların mahiyetinde ve oluşumunda— tahlillerine olanak vermek için yeter derecede uzun zaman di-

zilerine genellikle ilişkin değildir.

- c) Verilerin derlenmesinde harcanan çaba, çeşitli balıkçılığın nisbî önemine her zaman tekabül etmemektir.

7. Veri derleme yöntemlerinin ıslahı uzun ve titiz bir iş olduğuna göre balıkçılığı genişletme olanaklarını sür'atle belirtmek veya stokların bolluğu ile dağılımındaki değişmeleri gözetmek için klasik avlama gereçlerinin kullanıldığı veya hutta yumurta ile larvalar üzerinde araştırma seferleri yapmanın muvafık olacağı kabul edildi. Bu tür seferlerin yapılması teşvik edilmeli. Kantitatif akustik araştırmalar sayesinde elde edilen biomasların değerini potansiyel avlar olarak yorumlamak için mevcut balıkçılık tarafından şimdiye dek mezkûr stoklardan yapılan ifrazların iyice bilinmesinin gerektiği kaydedildi. Buna binaen Akdeniz Balıkçılık Genel Konseyi, Akdeniz ile Karadeniz stoklarının araştırılmasına gözetlenmesine ilişkin yöntemlerle bunların herbirinin yararları hakkında bir seminer düzenlemenin bu konudaki bilgilerin yayımlanmasına ve verimli görüş alış-verişine etkin şekilde yardım edebileceği kanaatini ifade etti. Akdenizin muhtelif kısımlarında bilhassa İspanya, Fransa, İtalya, Tunus, Türkiye ve Yugoslavya'da birçok akustik araştırma seferleri şimdiye dek yapılmış veya yapılmak üzeredir. Bölgede metodolojiye ait bilgilerin daha iyi yayılmasını sağlamak gereği kabul edildi ve Sekreteryadan sonuçların teorik veçhelerinden, pratik uygulanmasından ve yorumlanması yöntemlerinden bahseden başlıca belgelerin bir biblioğrafyasını hazırlaması ve ilgili laboratuvarlara dağıtması rica edildi. FAO Teşkilâtı ile Norveç Uluslararası Kalkınma Ajansı tarafından iki yılda bir düzenlenen kursların bu alanda sağladıkları yetiştirme olanakları toplantıya katılanların dikkatine arz edildi. Keza, gelişme halinde bulunan ülkelerin, FAO akustik eksperinin hizmetlerinden, Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı çerçevesinde, yararlanabilecekleri zikredildi.

8. Birçok ülkeler mezkûr seferlerde ihtiyaç olan teçhizata malikîrler veya yakında olacaklardır. Stokların özellikle pelajik stokların Akdeniz kıyıları boyunca yer değiştirmelerinin vüs'atından dolayı, yeter derecede geniş sektörlerde, bir çok gemilerle araştırma seferlerinin birlikte düzenlenmesini veya bu alanda plânlanan ulusal programların ahenkleştirilmesini öngörmekte çok yarar var. Araştırma gemilerine binme olanakları sağlandığı takdirde bu tür seferler, bu disiplin içerisinde Akdeniz uzmanlarının yetişmelerinin pekiştirilmesine müsaade edecektir.

9. Akdenizin doğu havzasındaki muhtelif sektörlerle tekabül eden yüzey birime göre avları karşılaştırırken, Çalışma Grubu çeşitli sektörlerdeki işletimin nisbî entasitesi ve balıkçılığın genişle-

ne perspektivleri hakkında bazı varsayımlarda bulundu. Genellikle, pelajik cinslerin üretimi demersal cinslerin avlarına nisbeten azdır. Bazı sektörlerde —örneğin Kıbrıs— bu durumu yöresel sulardaki belseyle tuzların azlığına bağlı pelajik stokların fakirliğinden ileri gelebilirse de, başka sektörlerde pelajik cinslerin avlarındaki nisbi azlığın antansiv bir işletimden ileri geldiği olasılığıdır. Örneği, Türkiye'nin Ege denizinde uyguladığı balık avcılığında artış olabileceği umulabilir. Akdenizin başka bölgelerinde, örneğin stokları ayrıcalı bölgelerde daha yoğun bulundukları İspanya kıyıları önünde, örneğin bazı nehirlerin ağzının önünde pelajik cinslerin dağılımının gayri mütecanis olduğunun bilindiği kaydedildi. Nil'in deltası önünde yaşayan sardalyaların stok durumuna gelince, Asvan barajının yapımının sözü edilen stoklar üzerindeki etkilerinin Mısırlı araştırmacılar tarafından incelenmiş olduğuna işaret edildi. Ayrıca Mısır ile Libya arasındaki sınır açıklarında ilginç sardalya konsantrasyonları saptandı. Pelajik cinslerin tutulan miktarlarının kıyaslanması, Yunanistan'dan Tunus-Libya sınırına dek uzanan doğu sektöründeki halihazır avların, pazarlamalarını engelleyen iktisadi sorunlar çözümlendiği takdirde, belki iki üç kat artabileceğini telkin etmektedir.

10. Demersal balıkçılığa gelince eş karşılaştırmalar ve doğu Akdeniz havzası güney ve doğu kıyılarının potansiyellerinin bilhassa bu sektörün Afrika kısmındaki balıkçılığın bir miktar büyümesine dayanabileceklerini düşünmeye sevk etmektedirler. Kıbrıs kıt'a sahanlığı üzerinde trol balıkçı tekneleri tarafından yapılan işletim oranının, müteakıl üretim azamisi civarlarında olduğu görünüyor. Öte yandan ticaret filosunun üzerinde çalıştığı suların, ilk değerlendirmede, şimdiki avların iki kat artmasına olanak verecek daha şiddetli bir işletime dayanabilecekleri olası dahilindedir. Mısır balıkçı filosunun karides üretimindeki azalmanın kıyı bölgelerde ve lagunalarda genç formların çok fazla miktarlarda tutulmasından ileri geldiği ve, binnetice, genç karideslerin kontrol altında avının bu durumu düzeltebileceği bildirildi.

11. Batı Akdeniz havzasındaki kıt'a sahanlığının kaynaklarının —ki işletimi kesin batimetrik saptamalarla kolaylaştırılmıştır— arz ettikleri perspektivler zikredildi. Bu dip bölgelerin en önemli kaynaklarından bir tanesi olan karideslerin avı, kullanımı olanaksız olduğu takdirde trolen başka bir gereçle yapılabilir. Böylece, Balear adaları doğaylarında sepetlerle yapılan karides avcılığından her gece tekne başına 80 ilâ 200 kiloluk randımanlar elde edilmiştir. Doğu Akdeniz havzasında da eş perspektivlerin mevcut olup olmadığını bilmek sorusu soruldu. Bu hususta mezkûr bölgenin Afrika

önündeki sahanlık üzerinde yapılan trol araştırmalarının, avların Tunus önlerinde iyi olduğunu fakat doğuya doğru çok azaldığını gösterdikleri kaydedildi.

ii) Karadenizdeki durum

12. Bu deniz pelajik cinslerin demersal cinslere üstünlüğü ile temayüz eder. Bu sonuncu cinsler pelajik cinslere nazaran daha fazla işletilmelerine rağmen, daha az olduklarından, şimdiki avların sadece yüzde onunu teşkil ederler. Daha fazla bir işletime dayanabilecek pelajik stoklar arasında çaça (Sprattus sprattus), istavrit (Trachurus trachurus), ve hamsi (Engraulis encrasicolus) bulunur. 1972-73 kışında Türkiye kıyıları boyunca bir milyon ton hamsi ve 500.000 ton istavrit tahmin edilen bir biomes kaydedilmiştir. (Kantitatif ekosondaj yöntemiyle). Tüm Karadenizden elde edilen av (100.000 ton hamsi ve daha az miktarda istavrit), her yıl düzenli şekilde tutulması ümit edilebilen mezkûr biomasların azamî kısmından çok daha az gözükmetedir.

13. Pelajik stoklar uzun vadeli dalgalanmalara maruzdurlar. Mezkûr dalgalanmalar, üretimleri bilhassa Karadenizin batı kıyılarında son yıllarda çok azalmış olan özellikle torik (Sarda sarda), uskumru (Scomber scombrus), lüfer (Pomatus saltator) balıklarını etkilemektedirler. Bu değişmelerin nedenleri etrafıca müzakere edildi. Hemen hemen bir asrı kapsayan Bulgar verileri, mezkûr cinslerin avlarının uzun dönemli bir evresine ilişkin bulunmaktadır. Bu gözlem ve beslenme alışkanlıklarına ilişkin bilgiler, söz konusu dalgalanmalar, torik ve uskumru gibi bazı cinsler arasındaki paradattör —av ilişkilerinin mevcudiyetinden ileri gelebileceğine işaret etmekte. Kirlenmenin de son yıllarda uskumru ile torik avlarındaki önemli randıman kaybından sorumlu olabileceğinin zannedildiği bildirildi. Böyle bir durumda zararlı maddelerin boşaltılması sıkı bir kontrol altında yapılmalıdır.

b) Balıkçılık istatistikleri

14. «Akdeniz Balıkçılık Genel Konseyinin balıkçılık istatistiklerine ilişkin programı hakkında rapor» başlıklı ABGK/XII/74/8 işaretli belgeyi arz ederken, Sekreteryaya, yalnız son zamanlarda balıkçılık istatistikleri alanında gösterilmiş olan faaliyetlerin veçhelerinin altını çizmiş değil, fakat aynı zamanda, mezkûr faaliyetleri başka ilginç sorunların incelenmesine girişmek olanağını veren daha geniş bir perspektivin içine ithal etmeye çalışmıştır. Genellikle, bölgesel balıkçılık istatistiklerini geliştirme konusunda üç esas faaliyet aşamasının bulunduğu söylenebilir:

i) her ülkede matlup istatistikler hazırlanması.

ii) mezkûr istatistiklerin bölgesel bir örgüte intikal ettirilmesi.

iii) mezkûr istatistiklerin bölgesel örgüt tarafından telifi, balıkçılığı incelemek maksadıyla gerekli bölgesel bültenler ile diğer materyalin hazırlanması.

15. Birinc: aşamada her ülke kendi yöneticilerinin, iktisatçıların, stok değerlendirme uzmanlarının, vs. nin bütün ihtiyaçlarını karşılayabilmek için ulusal bir balıkçılık istatistik yöntemi vaz'ettiği kaydedildi. Bölgesel ihtiyaçlar için istatistik ihzârı, gerç: çok önemli işe de, bir istatistik yöntemi vaz edilirken veya ıslah edilirken gözönünde tutulan veçhelerden bir tanesini teşkil eder. Ayrıca, bölgenin ulusal yöntemlerinin ulusal veya bölgesel maksatlar için matlup istatistikler verme yeteneği tetkik edilirken şu hususun hatırlanması gerekmektedir: gelişmiş ülkeler, genellikle, istenen anketleri yaratmak ve tamamlamak için gerekli teknik yeteneğe malik iken, durum sondajları hazırlayacak, ameliyeleri uygulayacak ve verileri işleyecek gerekli vasıflı personelden yoksun bulunan gelişme halindeki ülkelerde başkadır.

16. Akdeniz Balıkçılık Genel Konseyi, genellikle, stoklara dair bilgilerin ıslahında en büyük engellerden bir tanesinin değerlendirme maksadıyla matlup istatistiklerin düzenlenmesi düzeyinde bulunduğunu kabul etti. Ulusal düzeyde harcanan çabaların artırılmasını önerdi. Ayrıca Balıkçılık İstatistikleri Çalışma grubu ile Kaynak Değerlendirme ve İşletme Çalışma Grubu tarafından 13-14 mart 1974 tarihleri arasında düzenlenmiş olan toplantıda yapılan bu alandaki gelişmelerin hızlandırılması için öngörülebilecek faaliyetlere ilişkin önermeleri kabul etti.

17. Konsey, bazılarının balıkçılığı önemli olan ülkelerin çoğundaki istatistiklerin düzenlenmesinden ve yorumlanmasından sorumlu çeşitli kuruluşlar arasındaki bağların önemli olmadığını ve mezkûr kuruluşların herbirinin sorumluluğunun yetersiz derecede tanımlanmış ve tamlanmış olduğunu kaydetti. Bu durum tüm ulusal balıkçı fi'olarına ve bunların üretimine ilişkin asgarî istatistiklerin derlenmesini telifini son derece güçleştirmektedir. Bu hususta Akdeniz Balıkçılık Genel Konseyi hükûmetlere aşağıdaki tarzda yardım edebileceği fikrindedir:

- i) istatistiklerin değerlendirilmesine ilişkin ulusal yöntemlerin ıslahından ileri gelecek olan bilhassa iktisadî avantajlar üzerine hükûmetlerin dikkatini çekerek. Gerçekten kantitatif malûmat balıkçılığı geliştirmek ve ameneje etmek için idarelerin ihtiyacı olan bilimsel öğütlerin hazırlanmasında elzemdir.
- ii) ulusal balıkçılık istatistikleri (biyolojik ve-

riler dahil) yöntemlerinin sinoptik bir tahliline girişerek, dikkati her yöntemin yarar ve sakıncalarına çekerek.

18. Konsey, Dokuzuncu toplantısında sunulmuş olan ABGK/9/67/5 F işaretli «Üye Devletlerin Balıkçılık istatistikleri Hizmetlerinin Etüdü» adlı belgenin Sekretarya tarafından Üye Devletlerle sıkı işbirliği yapılarak en son duruma getirilmesini önerdi. Söz konusu belge, bir kez gözden geçirildikten sonra, tedarik edilen istatistikleri yorumlamakla görevli her ülkedeki ulusal kuruluşlara ve laboratuvarlara gönderilebilecek ve onlardan ulusal balıkçılık istatistikleri yöntemleri hakkında görüşlerini bildirmeleri istenecek.

19. Bu şekilde derlenecek malûmat, Konseye Üye Devletlerde istatistiklerin derlenmesi ve işlenmesinin organizasyonu ile koordinasyonundan sorumlu olan yüksek memurların bir toplantısında yapılacak görüşmelere esas teşkil edecek. Böyle bir toplantının görevi, mevzubahis olan konudaki ihtiyaçların değerlendirilmesinden itibaren, ulusal yöntemlerde yararlı şekilde yapılabilecek ıslahatı tanımlamak olacaktır.

20. Onbeşinci paragrafta bildirildiği üzere, gelişme halindeki ülkeler balıkçılık istatistikleri alanında uzman yokluğu çekiyorlar. Konsey, önceki toplantısında bu soruna nazarı dikkati çekmişti ve her düzeyde yetiştirme kurslarının düzenlenmesi ihtiyacının altını çizmişti. Bu münasebetle, bununla beraber, FAO'nun yürütme organı olduğu balıkçılık projelerinin (Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı tarafından veya başka finansman kaynakları ile yapılan), hepsinde, istatistikler ve öteki matlup balıkçılık verileri (örneğin biyolojik) üzerinde çalışmalar yapılması olanağını veren tedbirlerin öngörülmesinin önemine işaret edilmiştir. Ayrıca Akdeniz Balıkçılık Genel Konseyi dünyanın diğer balıkçılık bölgelerinde yapılmış olduğu gibi bir istatistikcinin atanmasının Konsey bölgesindeki balıkçılık istatistikleri düzeyinin ıslahında önemli bir adım atılmasına olanak vereceği görüşündedir. Bu mülahazalara binaen aşağıdaki karar kabul edildi:

XII/74/1 sayılı Karar

Akdeniz Balıkçılık Genel Konseyinin Onikinci toplantısı,

- Bölgede ulusal ve uluslararası balıkçılığın idaresi geliştirilmesi ve amenejmanı için matlup istatistikleri en az harcama yapılarak hazırlamaya müstait ulusal balıkçılık istatistik yöntemlerinin geliştirilmesi ihtiyacını kabul ederek,
- FAO Balıkçılık İstatistikleri Birimi ve Balıkçılık Verileri Merkezi ile sıkı işbir-

İligi yaparak çalışacak, arzu ettikleri takdirde sahilдар ülkelerine gerekli anketleri hazırlamaları ve kullanmaları hususunda öğütler vermek ve yardım etmekle görevlendirilecek bir bölge balıkçılık istatistikcinin Akdeniz Balıkçılık Genel Konseyi bölgesi için atanmasında özel bir ihtimam gösterilmesini (bu anketleri arazide denetleyebilecek yürütebilecek ve münasip teknik raporlar hazırlayabilecek memurların yetiştirilmesini gerektirir),

- Sekreteryanın balıkçılık istatistikleriyle biolojik veriler alanında yetiştirme kursları düzenleme olanağını araştırmaya devam etmesini

önerir.

21. Akdeniz Balıkçılık Genel Konseyi ulusal daireler tarafından derlenen istatistiklerinin FAO Teşkilâtına intikali meselesini incelemeye girişti. Balıkçılık İstatistikleri Çalışma Grubu, şimdiye dek,

i) avın alt bölge ve cinslere göre intikali

ii) balıkçılık tekneleri istatistiklerinin intikali ile meşgul olmuştur.

Alt bölge ve cinslere göre av istatistiklerinin intikaline ilişkin işlemlerin standardizasyonunu öngören bir yöntemin müsait bir hale konulması, istatistiki maksatlar için alt bölgelere göre kabul edilmiş bir alt taksimatın ve cinslerin bir listesinin mevcudiyetini gerektirmektedir. Balıkçılık İstatistikleri Çalışma Grubuna daha önce verilmiş olan bir bölge ait taksimatın ve cinslere ilişkin listenin uygulanabilir olup olmadığını öğrenmek için bir anketin işbu toplantıdan önceki dönemde Sekreterya tarafından yapılmış olduğu hatırlatıldı. Sözü edilen anket hakkında bir rapor Balıkçılık İstatistikleri Çalışma Grubu üyeleri ile Değerlendirme ve İşletme Çalışma Grubu üyelerine kısa bir süre önce gönderilmiştir.

22. Keza balıkçı teknelerine ilişkin bir istatistik derleme yöntemini kullanma olanağını tecrübe etmek maksadıyla, Sekreteryanın bir ankete girişmiş olduğu zikredildi. Söz konusu anketten elde edilen sonuçlar hakkında bir rapor yukarıdaki paragrafta bildirilen Çalışma Gruplarının üyelerine gönderildi.

23. ABGK/XII/7 4/9 işaretli belgenin taalluk ettiği «Balıkçılık ihtiyacı için Cins Tâyin Fişleri (Akdeniz ve Karadeniz)» nin yayınlanması konusu görüşüldü. Konsey, mezkûr yayının çok yararlı bir belge olduğu kanaatini ifade etti. Üye Devletlerden söz konusu projeyi desteklemeye devam etmelerini istedi. Bu bilhassa mevcut fişlere dair yorumların ve başka cinslerin fişlerinin hazırlanması hakkındaki telkinlerin Sekreterya'ya bildirilmesini ifade eder. Konsey, projeye devam edilmesi için FAO

Teşkilâtından finansman kaynakları aranıp bulmasını rica etti ve aşağıdaki kararı aldı:

XII/74/2 sayılı Karar

Akdeniz Balıkçılık Genel Konseyi Onikinci toplantısı,

Cinslerin yerli isimlerinin ulusal ve bölgesel düzeylerde eş hale getirilmesinin balıkçılığın çeşitli faaliyetlerinde elzem olduğunu kabul ederek,
Bütün Üye Devletleri aşağıdaki işleri yapmaya davet eder:

i) «Balıkçılık İhtiyacı için FAO cins tâyin fişlerinde kullanılan cinslerin FAO isimlerini (Akdeniz ve Karadeniz)» Akdeniz Balıkçılık Genel Konseyi bölgesi için bölgesel standart cins isimleri gibi incelemek, sonra kabul etmek ve söz konusu isimleri bölgesel resmi belgelerin hepsinde kullanımını geliştirmek,

ii) Aşağıda zikredilen kriterler(*) gözönünde bulundurularak, tâyin fişlerinde kullanılan ulusal cinslerin isimlerinin incelenmesine ve lüzumu halinde düzeltilmesine öncelik vermek. Ayrıca kesin ulusal cins isimlerini resmen kabul etmek ve mezkûr isimlerin bütün resmi belgelerde kullanımını geliştirmek.

iii) Her önemli cins için bilimsel isim, resmen kabul edilmiş ulusal isim ve ülkede hâlâ kullanılan mahalli isimler arasındaki uygunluğu veren ulusal resmi bir belge bastırıp yayınlamak.

24. FAO Teşkilâtına gönderilen balıkçılık ista-

(*)

- a) Her isim bir tek cinsle alt olacak.
- b) Her cinsin bir tek ulusal resmi ismi olacak.
- c) Mümkün olduğu takdirde isim ülkede en çok kullanılan «mahalli isimlerden seçilecek ve FAO ismine en çok benzeyen veya aynı olan isim tercih edilecek.
- d) Şayet mahalli isim bir tek cinsden fazlasını kapsarsa (ekseriya bir genüsü veya aileyi kapsayan) cinsi karakterize eden ikinci bir kelime eklenebilir (Örneğin, siyah benekli kaya, vs.)
- e) Bir cins için mahalli isim bulunmaması halinde cinsin FAO isminin ulusal isim olarak kabulü düşünülecek.
- f) Yazılarında lâtîn harfleri kullanmaya ülkeler cinslerin ulusal isimlerinin lâtince transkripsiyonunu verecek.

tistiklerinin telifi meselesi görüşüldü. ABGK/XII/74/8 işaretli EK 1 (1) gibi bir belge (ilâve hariç) nin yayınlanmasının şimdi olanaklı olduğu kaydedildi. Böyle bir bölge sadece tüm bölge için cinslere göre avlara mahsustur. Bununla beraber Sekretaryanın cinslere ve alt bölgelere göre av cetvelleri - yukarıda zikredilen ilâve (2) yorum için bir örnektir- hazırlamayı ciddi olarak düşündüğü ve ülkelerin verilerini istenilen tarzda intikal ettirmeye devam etmeleri bildirildi.

25. Bölgesel balıkçılık istatistiklerini geliştirme alanındaki müstakbel faaliyetlere gelince, aşağıdaki konularda çaba gösterilmesinin muvafık olacağı kaydedildi:

- (i) cinslere ve ait bölgelere göre ayrılmış avların intikali ve balıkçı tekneleri istatistiklerinin intikali için şimdiye dek yapılan çalışmaları pekiştirmek.
- (ii) balıkçılık istatistikleri bülteninde cinslere ve bölgelere göre av cetvellerine yer vermek.
- (iii) Atlantik balıkçılık kuruluşları tarafından kullanılan yöntemler modeline eş bir yöntem av eforu istatistiklerinin intikalinde kullanmak.

26. Nihayet Konsey bir balıkçılık istatistikleri özel çalışma grubu muhafaza etmenin münasip olup olmayacağı hakkında yapılan görüşmeler sırasında, yakın bir gelecekte meşgul olunması gereken olan istatistik sorunlarının doğrudan doğruya değerlendirme uzmanlarını ilgilendirdiğini ve Balıkçılık İstatistikleri Çalışma Grubunun oluşumu ile Kaynak Değerlendirme ve İşletme Çalışma Grubunun oluşumu arasında bir karışıklık bulunduğunu kaydetti. Birinci Grubun ayrı varlık olarak mevcudiyetine hiç olmazsa şimdilik son verilmesine ve balıkçılık istatistiklerinin, istatistikcilerin katılmasına olanak vermek için usulü dairesinde genişletilmiş ikinci grubun çerçevesinde görüşülmesine karar verildi. Bu ikinci Grubun yeni adı «Kaynak Değerlendirme ve Balıkçılık İstatistikleri Çalışma Grubu» olmuştur.

(Devamı var)

- (1) Akdeniz ve Karadeniz (37 no.lu av bölgesi). Cinslere ve ülkelere göre nominal avlar, 1965-72. FAO Balıkçılık Departmanı Balıkçılık İstatistikleri Bürosu tarafından hazırlanmıştır.
- (2) Tecrübi mahiyette sunulmuş yeni bir istatistik cetvel:

Trabzon Balık Yağı - Unu Fabrikasına sevkedilmek üzere Balıkçılık Müessesesi rıhtımına yanaşmış Yunus Balığı yüklü bir motör

Dünyanın her yerindeki muhabirleri
Yurdun dört köşesindeki şubeleriyle
Dahili ve harici bütün bankacılık işlerinizde

TTB reklam

**geleceğinizin
huzur ve güveni**

**BANKAMIZDA
BİRİKTİRİP
ÇOĞALTACAĞINIZ**

**tasarruflarınızda
yatmaktadır**

Şekerbank

Tanık - İş - Sadık

Küçük Ansiklopedi

(İstavrit B.nın devamı:)

KRAÇA: İstavrit balığının yavrularına bu ad verilmiştir. Boyları 4-5 cm. ye kadardır. Büyük kepçelerle veya körgözlü Hamsi ağlarıyla yakalanırlar.

İri Kraçalar Lüfer ve Palamut avlarında bütün yem olarak kullanıldığından bu avlarda çok aranır.

Tavası yapılır. Çorbasında yapanlar vardır.

KARAGÖZİSTAVRİT B. (Trachurus mediterraneus): İstavrit balığının 25 Cm. den 50 Cm. ye kadar boyları olanı bu ad verilmiştir.

Yan çizgide (LI) 75 den fazla kalınpulu bulunur. Çizginin kıvrımdan sonraki düz kısmı dikenlidir. Sırt tarafı taki tâli LI çizgisi ikinci dorsal (sırt) yüzgecinin başlangıcına kadar devam eder.

İSTRONGİLOS B. (Smaris vulgaris): Maenidae familyasından olup Akdeniz bölgesi. Atlas okyanusunun doğu kısımları ve Hint okyanusu kıyılarında yaşar.

İstrangilos balığının vücudu İzmirit balığının şekline ve rengine benzer. Yalnız vücudu İzmiritten daha dar, yassı olmayıp daha yuvarlaktır. Başı da daha sivri bir uçla biter. Yan çizgide (L.1) aşağı yukarı 90 pul bulunur. Boyları mevsime göre değişir, normal boyu 20 cm. ye kadardır.

Karnivor (et yiyici) balıklardandır. Ortalama 7-8 yıl ömürleri vardır. Temiz

suları sever, toplu halde gezerler. Kıyıların sıcaklığına tabi olarak kıyılarla derin sular arasında yılda iki defa göç ederler. İlk ve son baharlarda kıyılarda bulunur. Çok sıcak -yaz ayları ile çok soğuk kış aylarında derinliklere çekilirler.

Yumurtlama devreleri Nisan, Mayıs ve Haziran aylarıdır. Bazen Temmuz ayına kadar devam eder. Yumurtalarını kıyılara bırakırlar. Çapları 0,5 mm. olan yumurtalar denizin alt tabakalarında yüzerler. Larvalarda kıyılara yakın yerlerde pelajik olarak yaşarlar.

Ülkemizin kıyılarında yaşar. Bilhassa İstanbul ve Marmara denizinde bolca bulunur.

Avlanması: İstrangilos balığı yemli izmarit bedeni ile, 0,15 misina ucuna takılan 8 veya 10 numara beyaz iğneli oltaı kıyidan atıp çekmek yoluyla yakalanır. İğne kalaylı ve parlak olmalıdır.

İstrangilos balıkları toplu gezdiklerinden kör ve açık gözlü fanyasız ağlarla da avlanır. İstrongilos'un boyu ve iriliği mevsime göre değiştiğinden balığın o günkü iriliği dikkate alınarak ağ gözleri değişik ağlar kullanılır.

Ayrıca İstrongilos balığı gece volileriyle de avlanır.

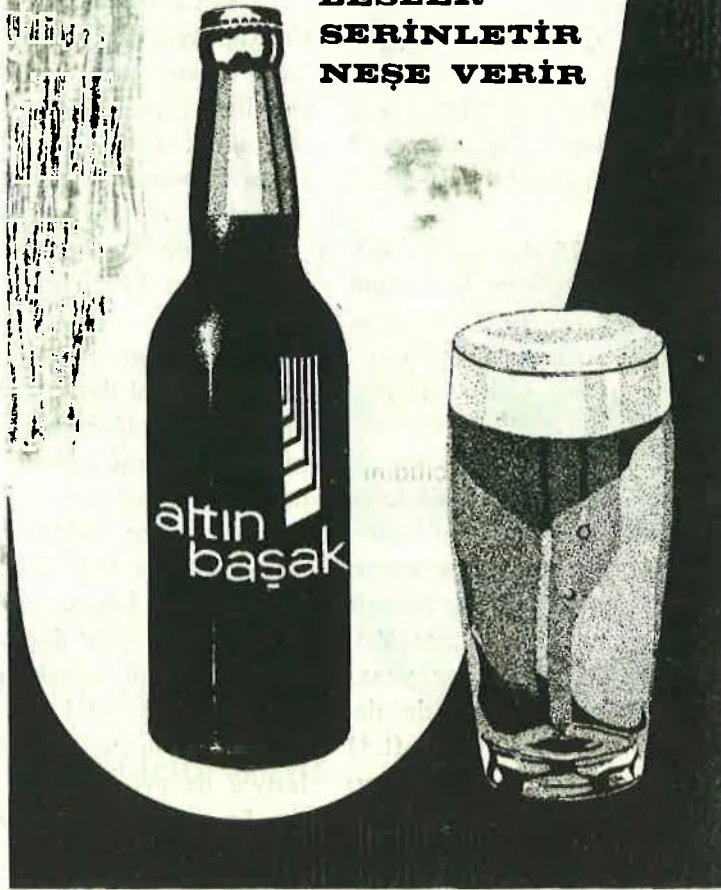
En makbul zamanı Mayıs ve Haziran aylarıdır.

Eti lezzetlidir. Tavası ve ızgarası yapılır.

TEKEL

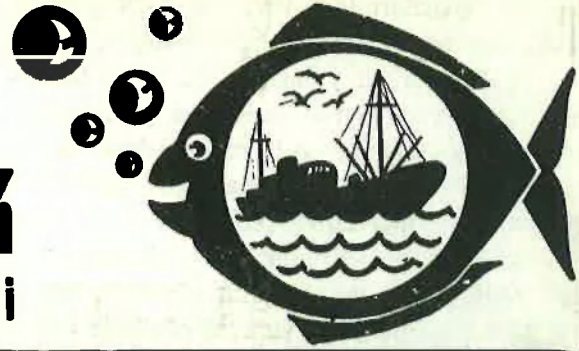
YEPYENİ BİRASIYLA
HUZURUNUZDA

**BESLER
SERİNLETİR
NEŞE VERİR**

EBK 1975/18

balık ve balıkçılık dergisi

H A B E R L E R

İÇ HABERLER

Orman Bakanlığınca Tunceli - Ovacık Alabalık Üretim İstasyonu kuruldu.

(Orman Bakanlığı
Balıkçılık Uzmanı
Cahit Yürüker)

Elazığ Orman Başmüdürlüğüne bağlı Tunceli İşletmesinde 1970 yılında 43 bin hektar büyüklüğünde Munzur Vadisi Millî Parkı tesis edilmiş ve bu park dahilindeki Munzur Irmağı ve diğer akarsu ve göllerin balıklandırılması ve Millî Parka gelen ziyaretçilere plânli sportif olta balıkçılığını uygulama imkânlarını sağlamak amacıyla

Ovacık'ta 1973 yılında Alabalık üretim istasyonu inşasına geçilmiştir.

Munzur ırmağı Tunceli ili Ovacık, ilçesi dahilindeki Munzur dağı silsilesinin güneyinde ve Ovacık'ın 15 Km. batısında 1400 M. rakımlı Gözeler mevkiinde 7adet kaynaktan doğar. Bu kaynaklar rakımı 3250 metreye yükselen Munzur dağlarına kışın yağın 3-4 M. kalınlığındaki karlarla beslenir. Munzur ırmağının mecrası genişliği Ovacık'ta 40 metreyi bulmakta ve debisi saniyede 100 M³'e yükselmektedir. Fırat nehrinin bir kolu olan Murat suyuna dökülen Munzur ırmağının Gözeler-Tunceli arasındaki uzunluğu 80 Km. dir.

Munzur Millî Parkı ve orman içi mesire yeri Munzur suyunda bol olara kbulunan iri

alabalık popülasyonu ile büyük bir önem taşımaktadır. Ancak 1955 yılından beri usulsüz vasıtalarla (dinamit tahrip kalıbı aşırı oltacılık, sepet, zehirli ot vs.) üreme zamanlarına dahi dikkat edilmiyerek fazla ve tahripkâr avlanmalar neticesi Alabalık nesli azalmıştır.

Balık stokunu eski zenginliğine kavuşturmak üzere mahallinde yapılan etüdlere dayanılarak Alabalık popülasyonunun tabii üremesi ve çoğalmasını teşvik için Munzur ırmağının özellikle Ovacık-Gözeler arasındaki 15 Km.'lik seksiyonu 1972 den beri bekçiler konulmak ve mahallî idarenin de işbirliği sağlanmak suretiyle koruma altına alınmış ve Su Ürünleri Sirkülerlerine ithal edilerek her türlü balık avı yasaklanmıştır. Bu tedbirlere ilâve olarak Alabalık üretimi ve balıklandırma suretiyle gerek spor meraklıları için bölgede Alabalık sahalarının geliştirilmesi ve gerekse köy kalkınmasına katkıda bulunacak örnek çalışmalara girilmiştir.

Bu nedenlerle 1300 metre rakımlı Ovacık-Değirmendere mevkiinde yılda 150 bin yavru kapasiteli bir Alabalık üretim istasyonu kurularak 1974 yılı sonunda üretim faaliyetlerine başlanmıştır.

Ovacık Belediyesince orman idaresine verilen 27 dekarlık arazi üzerinde yapılan Alabalık üretim istasyon binası inşaatı, su isale hattı ve dahili su tesisatı ve Enkü-

basyon havuzları için 1973 ve 1974 yıllarında toplam 250 bin lira harcanmıştır.

1975 ve 1976 yıllarında da arazi tanzimi, balık yetiştirme havuz ve göletleri, kışlama ve stabülasyon havuzları, Anaç göleti, kanal ve ek bina inşaatı gibi yatırım çalışmaları ikmal edilecektir.

Bu tesis, geri kalmış Tunceli bölgesindeki Milli Parkın ve vahşi bir güzelliğe sahip Munzur ırmağının yurt ölçüsünde tanınmasına hizmet edeceği gibi yukarda belirtilen amaçlardan ayrı olarak doğal kaynaklarımızın korunarak bilinçli olarak değerlendirilmesi ve bilhassa bölge halkına Alabalık üretim tekniği konusunda demonstratif örnek bir çalışma teşkil etmesi bakımından da özel bir önem taşımaktadır.

Bu çalışmalara paralel olarak tabiatı koruma amacıyla Meşe türleriyle kaplı Munzur Vadisi ormanları muhafaza ormanı olarak ilân edilmiş ve ayrıca bölgede nesli azalmakta bulunan Yaban hayatından Yaban Keçisi, Dağ keçisi ve Ur Keklik gibi önemli av hayvanlarını korumak ve tabii üremelerini sağlamak üzere 15 bin hektarlık saha Munzur Av Rezervi olarak ayrılmıştır.

Balıkçılık Filmi gösterildi;

14 Mart salı günü Balıkçılık Müessesesi Müdürlüğü Kütüphanesinde Devlet Plânma Teşkilâtı uzmanı Bay W.D. Steinert den temin edilen bir Alman Balıkçılık filmi Müessese personeline ve davetlilere gösterilmiştir.

Filmde ana hatları ile Bremerhaven Balıkçı Limanı, Balıkhanesi ve civarındaki balıkçılık endüstrisi tesisleri belirtilmiştir. Denizlerde avlanan balıkların Bremerhaven Limanına getirilişi, müzayede salonuna alınışı ve balıkhanede geçirdiği kalite kontrol v.s. işlemlerin öyküsü gösterilmektedir.

Balıkçı tarafından limana getirilen balık, balıkhaneye otoritelerine teslim edilir. Burada balıklar cins, boy ve diğer özelliklerine göre ayrılarak 50 Kg. lık plâstik ka-

salarda buzlanmış olarak sabahın erken saatlerinde müzayedeye arz edilir.

Satılan balıkların bir kısmı taze olarak tüketilmek üzere sevk edilir, diğer kısmı da tuzlu, dondurulmuş, sıcak veya soğuk tütülenmiş olarak konserve ve marinad şeklinde işlenmek üzere sevk edilir.

Satış ve dağıtım memleket içine veya dışına kamyon tren, gemi v.s. ulaşım araçları ile yapılmaktadır. Ayrıca küçük satış kamyonetleri ile de parakende olarak doğrudan doğruya satışa arz edilir, veya dükkanlara sevk edilir.

DIŞ HABERLER

Rusya'da kurulan balık çiftlikleri

Rusya'da yapılan gözlemler, piring tarlalarında üretilen balıkların piring verimini de arttırdığını göstermiştir. Bildirildiğine göre sözü edilen bitki köklerde su akımı ister. Böylelikle devamlı olarak gelecek bitki parçacıkları geriye yararlı maddeler bırakır. Bu nedenle tarla, ya nadasa (bir yıl ekmek) bırakılır veya su altına alınır. İkinci tedbire terk edilmiş tarlalara Rus bilginleri araştırma istasyonu kurmuşlar ve üç yıl süre ile incelemeler yapmışlardır. Bu tarlalarda iki cins kefal yetiştirilmiş ve istenen olumlu sonuç alınmıştır. Balıklar yaz sonuna kadar piring için zararlı olan ot ve diğer bitki tohumlarını yiyip bitirirler. Son baharda yapılan tesbitlerde ise balıkların, normal olarak sebze artıkları ile beslenen kefallara göre dört kat daha çok randıman verdikleri anlaşılmıştır. Diğer yandan, balıklandırılmış tarlalarda üreyen otlar bu yolla temizlendiği için topraktaki azot oranı da zenginleşiyor. Bu avantaj da piring verimi üzerine % 20 kadar olumlu etkide bulunuyor.

Peru'nun 1974 Hamsi rekoltesi

Büyük ekonomik kriz içinden henüz çıkamamış olan Peru balıkçılığı 29 ekim 1974 av mevsimini 3.644.194 tonluk hamsi avları ile kapadı. Yılın balık unu rekoltesi de 840771 tondur. Bu yılki av kısıtlaması da

hamsi sürülerinin yeniden uzaklaşmış olması yüzündendir.

Peru'nun Ekimde yaptığı balık unu konturatları f.o.b. 230-270/ton dolar arasında olmuştur. Bazı küçük satışlar 400 dolar üzerinden yapılmıştır. 1974 yılı hamsi yağı rekoltesi 150 bin ton dolayındadır. Bunun 90 bin tonu iç piyasaya verilmiştir. Yarı rafine yağın ekim fiyatı ise c.i.f. 575 ton/dolar dır.

Peru balıkçılık organı Pescaperu'nun yayınladığına göre bu yılki balık unu randımanı % 5 kadar yüksektir. 4,33 ton hamsiden bir ton un alınmıştır. Geçen yıllarda bu miktar 4,66-5,40 ton balıktan sağlanabilmektedir. Bu yılki % 5 lik randıman artımını balıkçılık idaresinin müdahale ve denetlemesi temin etmiştir. Alınan bazı tedbirler yanında stick water (Balık pres suları) tesislerinin iyi biçimde çalıştırılması olumlu sonuçta etkisin igöstermiştir.

Peru Ruslarla yaptığı anlaşmalarla aldığı yardımlar sayesinde karides avlarını hızlandırmıştır. Bu üretimin % 80 i ihraç ediliyor. Diğer yandan dip balıkları avcılığı, Güney kutbunda torik, orkinos avları yaparak ülkenin hamsi üretimi kirizlerinin hafifletilmesi için çaba harcanıyor.

Kutupda Krill Stokları :

F A O ilgilileri Güney kutbuna yakın sularda bulunan çok küçük karides (krill) stoklarının yılda 50-70 milyon ton kadar üretim verecek genişlikte olduğunu bildiriyor. Bilindiği gibi Rusya bu alanlardan elde ettiği büyük çaptaki krill istihallerini değerlendirmektedir. Özel makinelerden geçirilen bu küçük deniz ürünü proteince zengin (et ezmesi) vermektedir. Bununla çeşitli yiyecek imâl ediliyor. Japonya'da bu alanda geniş teşebbüslere girişmiştir. Bu ham maddeden elde olunacak proteinli kısım ile etin yerini tutacak yiyecekler yapılacaktır. Özellikle bir Çin spesyalitesi olan çörek ve balık pastalarında bu yeni ham maddeden yararlanılacaktır.

Krill (Euphausia superla) Balina, Penguen ve deniz ayılarının besin kaynağıdır.

Özellikle baline gibi deniz yaratıklarının sayılarında azalma oldukça krill kaynakları artmaktadır. Ancak bu canlıların avcılığında bazı güçlükler olduğu bildiriliyor. Bunların başında krillerin âni bir alarma uyararak hızla yüzeyden 100 metre derinliklere inmeleri gelmektedir.

Son yıllarda Rusya'da çok alışılan krilletinin sandöviçlerde, et yemeklerinin lezzetleştirilmesinde, özel perhiz yemeklerinde geniş çapta tüketildiği raporlardan anlaşılmaktadır.

Alman Krill Araştırmaları :

Son yıllarda Rus ve Japon krill avcılığının getirdiği kazançlar Alman Balıkçılık idaresini de harekete getirdi. Bu amaçla, Güney kutpu sularında araştırma yapacak Walter Herwing araştırma gemisi harcamaları için 1975 bütçesinden 10 milyon mark ödenek ayrılmıştır. Bir av gemisinin eşliğinde sefere çıkacak gemi, önceden hazırlanan araştırma programını uygulayacaktır. Kanada, Amerika gibi diğer Devletler de bu önemli protein kaynağından yararlanmak için hazırlık yapıyor. Japonya bazı yeni denemeler için 1,2 milyon dolarlık harcama ayırmıştır.

Elektrikli sinek imha âleti:

Bir Alman Firması piyasaya yeni bir elektrikli âlet çıkarmıştır. Duvara asılan bu âlet sinek gibi uçucu haşereleri yok etmektedir. Sistemin esası, ultra viyole ve diğer mavi ışınların sinekleri cezbetmesidir. Âletin yaydığı gözle görülmiyen bu ışınlara doğru uçarak ızgaralara konan haşeler içeri çekilmekte ve o alanda hâsıl edilen yüksek gerilim ile imha edilmektedir. Âletin altındaki çekmeceye toplanan haşere ölümleri boşaltılıyor. Bu iş için kullanılan ışınların insan üzerine bir etkisi olmadığı bildiriliyor.

İran karides soğuk depoları :

İran Balıkçılık idaresi İtalyan Semifi Babcock Firmasına İran körfezinde 600 bin dolar tutarında iki yeni karides dondurma tesisi ihâlesini vermiştir. Bu tunellerde saatte 7 ton standart karton içindeki ka-

ridesi dondurmak mümkün olacaktır. Tesisde Amoniak sistemiyle çalışan ve kendi kendini soğutan 8 komresör bulunmaktadır.

Hindistan 60 trovler alıyor.

Hindistan hükümeti balıkçılığa büyük bir hız vermiş bulunuyor. İç sularda yapılan balık üretimleri için Çin'den kefal yavru- ları ithal edilmekte bu alanda büyük çabalar harcanmaktadır. Diğer yandan alınan bir karar ile 60 yeni trovler ısmarlanmıştır. Bunlardan 20 si 24 m boyunda ve 245 bin dolar değerinde olup İtalya'ya ısmarlanmıştır. Bu ülke ayrıca 500 bin dolar karşılığı 32 m. boyunda 10 trovler teslim edecektir. 32 m boyundaki 20 trovler de Meksika'dan alınacaktır. Ayrıca 10 trovler de Polonya'ya inşa ettiriliyor.

Amerika'nın balık unu hareketi:

Amerika'nın 1974 yılında 9 aylık balık unu üretimi 255165 tondur. İthaller ise 60 bin tondan 38 bin tona düşmüştür. Bunun 21 bin tonu Kanada'dan getirilmiştir.

1974 Rus balık avları:

Sovyet Balıkçılık Bakanlığının bildirisine göre 1971-75 dönemi plan amaçlarına ulaşılmış olarak 1974 balık istih-salleri 9,5 milyon tonu bulmuştur. 1975 de bu miktarın da üstüne çıkacaklarını söyleyen Bakan bir yandan da Dünya denizlerinde bir (overfishing) yapmamaları için tedbirler aldıklarını bu amaçla uzmanların önerilerine sıkı sıkıya uyulduğunu ifade etmiştir.

Yunanistan'ın frigorafik gemileri:

Danimarka'nın Sobroe firması Yunanistan için büyük frigorafik gemiler yapmaktadır. Bunlar arasında 65 metre uzunlukta olan bir gemide 1200 beygir gücünde 3 kompresör bulunmaktadır. İçinde —28 C° da 700 tonluk anbarı olan bir gemi hizmete girerek Lagos, Dekar, Las Palmos ve Pire arasında ring seferlere başlamıştır. Gemi dönüşünde, Afrika sularında avlanan Yunan balıkçı gemilerinin ürünü olan balık ve karidesleri Pire'ye getiriyor.

Aynı Danimarka firması Delphini a-

dında bir uzak deniz rovlerini de teslim etmiştir. Bu gemide —45 C° lık 10 ton ve —27 C° lık 170 ton kapasiteli —45 ve —27 C° lık anbarlar bulunuyor. Bunları takiben Alex karides trovleri de hizmete alınmıştır. Bu gemide de aynı ısıda 70 tonluk anbar bulunuyor.

Bulgar Balıkçılığı:

Bulgaristan'ın 1975 deki balık istih-sallerinin 160 bin ton olacağı bildiriliyor. Bu miktar 1970 de 80 bin ton idi. Yapılan planlamaya göre 1980 de balık üretiminin 235 bin tona ulaşması ön görülmüştür. Hâlen adam başına yılda 10 kg. olan balık tüketiminin böylelikle 15.5 Kg a çıkarılması istenmektedir.

Bulgarlar 1975 de uzak deniz balıkçı filoları için 30 büyük stern trovler ile 8 frigorafik gemi yaptırıyorlar. 1980 de ise filo, 40 trovler ve 11 frigorafik gemiye çıkartılacaktır.

İspanya'nın hamsi, sardalye ve ton konservesi ihracatları:

1973 yılında ihrac edilen İspanyol hamsi konservesi miktarları toplam olarak 535 tondur. Bu ihracatların başlıcası Amerika birleşik devletleri'ne, ikinci ve üçüncü derecede olarak da İsviçre ve Almanya'nın güney bölgelerine yapılmıştır. Meksika, Venezüella ve Avustralya'ya da 10-50 ton arasında hamsi konservesi gönderilmiştir. Miktarların bir yıl öncesine göre az olmasına karşın fiyatlarda yükselme kaydedildiği bildiriliyor. İspanya 1973 de toplam 6572 ton sardalye konservesi ihraç etti. İthalci ülkelerin başında 1906 tonla Federal Almanya geliyor. Birleşik Amerika 845 ton, Yunanistan 784 ton ile ikinci ve üçüncü sıradadır. Polonya, İngiltere, Peru, Kanada, Avustralya ise 10-50 ton arasında ithaller yapmışlardır.

Yine 1973 yılındaki İspanyol ton konserve miktarı 1871 tondur. İsviçre bu miktarın 921 tonunu, Almanya'da 156 tonunu almıştır. 1972 de 522 ton ithal eden Amerika bir yıl sonra 110 ton ithalde bulunmuş-

tur. Hamsi ve Sardalye konservesi alan diğer Ülkeler 10-50 ton arasındaki miktarlarda olarak İspanyol ton konservesi de satın almışlardır.

İspanya ayrıca 854 ton kadar da diğer cins konserve mamulünü dış ülkelere satmıştır.

Norveç'in 1974 balık üretimi:

Norveç 1974 yılında 2.359.567 ton balık istihsal etti. Bu miktar bir yıl önceki yıla göre düşük olmasına rağmen daha çok para getirmiştir.

Norveç'in başlıca üretimi 1.029.421 tonla Çitari balığıdır. Bu miktar ülkeye 890 milyon TL kazandırmıştır. Yalnız balık yağı ve ununda tüketilen çitari balığı avları da 264146 tondur. Bu da 286 milyon TL değerindedir. Norveç ayrıca 211 bin ton Morina 65111 ton Hering avlamıştır. Bunlardan başka 170 bin ton kadar Mezgit ve Merlan istihsal eden Ülkenin toplam olarak (2174324000 Kr) 5 milyar 634 milyon TL.lık kazanç sağladığı anlaşıyor. Bu miktarlarda bir önceki yıla göre düşme olmuştur. Fakat buna karşın genel değerinde 184 milyon Kr. luk artma olmuştur.

İzlanda Alman balıkçı gemilerini tutukluyor:

Alman Kuzey deniz Balıkçılık Birliği'nin yaptığı yayınlardan anlaşıldığına göre İzlanda, karasularından 35 mil kadar açıkta av yapan iki Alman trovlerini kıyı muhafaza gemileriyle çevirerek İzlanda'nın Wastmanner adasına götürmüştür. Burada ağları ve avladığı balıkları alınan gemilere toplam olarak 290000 D. mark ceza kesildikten sonra denize açılma izni verilmiştir. 50 mil açıklarda balık avı için manevra yapmakta olan diğer bir Alman gemisine de İzlanda muhafaza gemileri tarafından ateş

açılmış, tayfadan ikisi yaralanmıştır.

Deniz kestanesi de para ediyor.

Ötedenberi denizlerin faydasız hatta zararlı canlıları olarak bilinen deniz kestaneleri son yıllarda para getirmeye başladı. Kırmızı renkteki Strongylocentrous franciscanus familyasından olan cinsi makbul tutuluyor. Kış mevsiminde yarım kilo kadar gelen bu deniz yaratığının orta kısmından elde edilen 50 gr. kadar yumurtalık (gonat) için ayrı bir sanayi kuruldu. Japonya'da yılda 20 bin ton miktarında avlanan deniz kestaneleri balıkçılığı son zamanlarda Amerika'da da büyük oranda faaliyete geçti.

Kaliforniya'da geniş yosunluklarda bir vakitler pek çok su samuru yaşardı. Pahalı kürke sahip olan bu hayvanları avcılar bitirerek sayılarını bir kaç yüze kadar düşürdüler. Bu yüzden deniz kestaneleri bölgelerde çoğalabildiler. Bu canlılar yosunların önce sporlarını(tohum) yerler sonra köklerine sıra gelir. Bu suretle azalan bitkilerin geri kalanı da çevredeki sanayi için artık ve sularından telef olur. Bütün bunların sonucu ise yosunluklarda yaşayan küçük balık ve deniz kabuklularının ortadan kaybolmasına yol açmaktadır. Son yıllarda yapılan mücadele ile Bölgenin kirlenmesi önlenmeye çalışılıyor. Diğer yandan kestanelerin para ettiği anlaşıncaya avlar başladı. Bu da yosunların gelişebilmesinde önemli faktör teşkil ediyor.

Deniz kestanelerinin dipten çıkarılması, işlenmesi, nakli ayrı bir ihtisas kolu haline gelmiş bulunuyor. Balıkçılığın her dalında çok ileri hamleler yapan Japonya bu alanda da önde geliyor. Ayrı bir sanayi kolu olan bu tür işletmede bir çok gelişmeler yapmışlardır.

JUNKER+RUH

**Bütün
dünyada
kullanılan
fırın**

**TÜRK DEMİR DÖKÜM
FABRİKALARI A.Ş.**

Silâhtar - İstanbul

HAYVANCILIK
ve
BESİCİLİKTE
ET VE BALIK KURUMU
SİZİNLEDİR

BALIK ve BALIKÇILIK

(FISH and FISHERY)

Foundation: 1953

VOL. XXIII	April	ET ve BALIK KURUMU BALIKÇILIK MÜESSESESİ MÜDÜRLÜĞÜ BEŞİKTAŞ - İSTANBUL	EDITOR O. KARAATA
No: 2	1975		

CONTENTS

	Page
THE SHRIMP BREEDINGS	1
THE IMPORTANCE OF FISH MEAL IN POULTRY BREEDINGS AND THE INCREASING CHARACTERISTICS OF FISH MEAL ON THE POULTRY BREEDING	7
THE DRASTIC DRAMA OF THRACIAN BASS	17
THE CIRCULAR NO. 3 REGULATING THE FISHERIES IN 1975 - 1976 CATCH- SEASON	23
THE TWELFTH SESSION OF THE GENERAL FISHERIES COUNCIL FOR THE MEDITERRANEAN (1)	29
SMALL ANCYCLOPEDIA	39
FISHING NEWS	41

BASAĞ
SİĞÖRTA

ET ve BALIK KURUMU

TELEKS : 42359 ETBA TR

22691 BES TR

TELGRAF : ETBALIK

ETBALIK BEŞİKTAŞ

TELEFON: 24 31 00

46 30 50 - 46 62 13

A N K A R A

I S T A N B U L

ET VE BALIK KURUMU, YURT İÇİ VE YURT DIŞI PİYASALARA TAZE VE DONMUŞ ET, DERİ, BAĞIRSAK, ET YAĞLARI, ET MAMULLERİ DİĞER HAYVANI ÜRÜNLER İLE BALIK, BALIKUNU VE BALIK YAĞI ARZETMEKTEDİR. ET VE DİĞER ÜRÜNLER İÇİN ANKARA: BALIK, BALIKUNU, BALIKYAĞI İÇİN İSTANBUL ADRESİNE MÜRACAAT EDİLMELİDİR.

ET VE BALIK KURUMU OFFERS FRESH AND FROZEN MEAT, HIDES AND SKINS, SHEEP AND BEEF CASINGS, FATS, MEAT PRODUCTS AND OTHER ANİMAL BY PRODUCTS; ALSO FISH, FISH MEAL AND FISH OIL, TO THE DOMESTIC AND FOREIGN MARKETS. FOR MEAT AND OTHER PRODUCTS. PLEASE CONTACT OUR ANKARA HEAD OFFICE, FOR FISH, FISH MEAL, FISH OIL OUR ISTANBUL ADDRESS MUST BE CONTACTED.

L'OFFICE DE LA VIANDE ET DU POISSON OFFRE AUX MARCHES INTERIEUR ET EXTERIEUR DE LA VIANDE FRAICHE ET CONGEELE, DU CUIR, DES BOYAUX DE LA GRAISSE D'ORIGINE ANIMALE, DES PRODUITS CARNES, ET D'AUTRES PRODUITS, DU POISSON, DE LA FARINE ET DE L'HUILE DE POISSON. POUR LA VIANDE ET LES AUTRES PRODUITS D'ORIGINE ANIMALE PRIERE DE S'ADRESSER A NOTRE BUREAU CENTRAL, A ANKARA POUR LE POISSON, LA FARINE ET L'HUILE DE POISSON, SE METTRE EN RAPPORT AVEC NOTRE ADRESSE D'ISTANBUL.